

SİVAS
İŞGÜCÜ PİYASASI
ARAŞTIRMA
RAPORU
2017

SİVAS ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2017

YAZARLAR

Hakan SARAÇ - İş ve Meslek Danışmanı

Murat AYZ - İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Son yıllarda yapılan düzenlemelerle İŞKUR teşkilatı çok etkin bir kurum haline gelmiş, bir yandan konu ile alakalı kesimler için sağlıklı işgücü piyasası çalışmaları yaparken, diğer yandan mesleki danışmanlar ile hizmetleri geliştirmekte nüfusun istihdam edilebilirliğinin artırılması, girişimciliğin geliştirilmesi, işgücü piyasasında her çalışanın karşılaşılabileceği konularda çalışanların desteklenmesine yönelik etkin bir hizmet altyapısı oluşturulmuştur.

Tüm dünyada ülkemizde ve ilimizde de en önemli sosyal sorunların başında işsizlik gelmektedir. Ancak son yıllarda yaşanan gelişmelerle birlikte bu konuda çözüme kavuşturulmuş en azından konunun önemine öncelik verilerek işe alınma, işsizlikle mücadele yeterli yaşam şartlarını sağlayacak bir ücretin güvence altına alınması, çocukların, gençlerin, kadınların, yaşlıların, malullerin korunması gibi hizmetler devlet desteği ile kontrol altına alınmıştır. Bu da vatandaşın devletine olan inancını kuvvetlendirmiş, devlet desteğini arkasında hisseden vatandaş gelecek kaygısından bir nebze de olsa kurtulmuştur.

İlimizde Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın himayelerinde başlatılan istihdam seferberliği kapsamında Sivas'ta 2017 Temmuz ayı itibari ile 16 bin 637 kişi istihdam edilmiş olup, bu rakam Sivas ölçeğinde çok ciddi bir rakamdır. Normal şartlarda 10 bin civarında olacağı tahmin edilen bu rakamın temmuz ayında 16 bin 637 kişiye ulaşması memnuniyet vericidir. Bu sayı muhtemelen yılsonuna kadar biraz daha artabilir. Başta

Belediyemiz, Kamu Kurum ve Kuruluşları istihdam seferberliğinin daha başarılı olabilmesi için elinden gelen tüm çalışmayı yapmaktadır.

Ülkemiz de hedef gösterilen 2023 yılına doğru hızla yol alırken yapılan ve yapılması planlanan tüm projelerin gerçekleşmesi en büyük dileğimdir. Güncel verilere dayalı araştırmalar yapılarak hazırlanan bu raporun gelecek yıllarda İŞKUR çalışmalarına ışık tutacağı inanıyorum. Emeği geçenleri kutluyor, teşekkür ediyorum.

Davut GÜL

Sivas Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir.

Bu noktadan hareketle Çalışma ve İş Kurumu Sivas İl Müdürlüğümüzce 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında, ilimizde 20 ve daha fazla istihdam edilen 515 işyeri tespit edilmiş ve ziyaret edilmiştir.

İl düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2017 yılı “Sivas İşgücü Piyasası Araştırma Raporu” hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır.

Bu vesileyle Sivas İşgücü Piyasası Araştırma Raporu çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Hikmet CANPOLAT

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	i
ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	iii
TABLolar LİSTESİ	iv
ŞEKİLLER LİSTESİ	v
KISALTMALAR	vi
YÖNETİCİ ÖZETİ	vii
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	2
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ	2
NÜFUS GÖSTERGELERİ	2
EKONOMİK GÖSTERGELER	5
Yatırım Teşvikleri	5
Kamu Yatırımları	7
İlde Açılan Kapanan İşyeri Sayısı	8
İstihdamın Sektörel Dağılımı	8
İŞKUR GÖSTERGELERİ	9
Başvuru	9
Kayıtlı İşsiz	11
Açık İşler	12
İşe Yerleştirmeler	14
Aktif İşgücü Programları	15
İşsizlik Ödeneği	4
İKİNCİ BÖLÜM	6
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	6
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM	7
İşyeri Verileri	8
Mevcut İstihdam	18
AÇIK İŞLER	21
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER	38
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ	44

EKLER.....	53
EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU	53

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Sivas İli Nüfusunun Cinsiyet ve Yaş Olarak Dağılımı (2016)	2
Tablo 2: Nüfusun Merkez, İlçe ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı	3
Tablo 3: Nüfusun Yaş Grubuna Göre ve Yıllara Göre Dağılımı (2007-2016)	3
Tablo 4: Sivas İli Yatırım Teşvikleri (2001-2016)	5
Tablo 5: Sivas İli Yatırım Teşvikleri İstihdamın Sektörel Dağılımı (2001-2016)	6
Tablo 6: Sivas İli Kurulan ve Kapanan İşyeri Bilgileri (2016)	8
Tablo 7: Sivas İli Sigorta Türleri ve Yıllara Göre Sayıları	8
Tablo 8: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016)	10
Tablo 9: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016)	12
Tablo 10: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016)	13
Tablo 11: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2016)	15
Tablo 12: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016)	16
Tablo 13: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı	17
Tablo 14: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)	17
Tablo 15: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı	2
Tablo 16: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2014-2016)	3
Tablo 17: Toplum Yararına Programlar (Program ve Katılımcı Sayıları) (2010-2016)	3
Tablo 18: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016)	4
Tablo 19: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016)	4
Tablo 20: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı	8
Tablo 21: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları	16
Tablo 22: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı	18
Tablo 23: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları	20
Tablo 24: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı	20
Tablo 25: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler	21
Tablo 26: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı	22
Tablo 27: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşyeri Oranı	23
Tablo 28: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi	27
Tablo 29: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi	29
Tablo 30: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması	30
Tablo 31: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı	31
Tablo 32: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları	32
Tablo 33: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı	32
Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi	34
Tablo 35: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Arama Kanalları	35
Tablo 36: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması	36
Tablo 37: En Çok Açık İş Olan Meslekler	37
Tablo 38: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması	38
Tablo 39: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	40
Tablo 40: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı	42
Tablo 41: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri	44

Tablo 42: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri	45
Tablo 43: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi	46
Tablo 44: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi	47
Tablo 45: En Fazla Net İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler	48

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: İlde Bağımlılık Oranları (2016).....	4
Şekil 2: İlde Yıllar İtibariyle Net Göç Hızı	4
Şekil 3: İlde Yatırım Teşviklerinin İstihdama Sektörel Dağılımı (2016).....	7
Şekil 4: İlde Kamu Yatırımlarının Sektörel Dağılımı (2017)	7
Şekil 5: 4A Kapsamında Ücretli Çalışanların Faaliyet Gruplarına Göre Dağılımı (2016)	9
Şekil 6: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016).....	10
Şekil 7: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016).....	11
Şekil 8: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016).....	13
Şekil 9: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016).....	14
Şekil 10: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı.....	9
Şekil 11: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı	10
Şekil 12: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu	11
Şekil 13: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu	11
Şekil 14: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu	12
Şekil 15: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı	13
Şekil 16: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları.....	14
Şekil 17: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları	15
Şekil 18: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri	17
Şekil 19: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları	19
Şekil 20: Açık İş Olan İşyeri Oranı.....	22
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları.....	24
Şekil 22: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları	24
Şekil 23: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi.....	25
Şekil 24: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı.....	25
Şekil 25: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı	26
Şekil 26: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı	28
Şekil 27: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı.....	30
Şekil 28: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı	39
Şekil 29: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı.....	39
Şekil 30: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı	41
Şekil 31: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı	42
Şekil 32: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri	43
Şekil 33: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO.....	48

KISALTMALAR

İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir.

İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Sivas İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında veri derlenen işyeri sayısı 515'tir. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Sivas ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 26 bin 199 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 21 bin 457 çalışan erkeklerden, 4 bin 741 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Araştırma sonucuna göre çalışanların yüzde 82'si erkeklerden yüzde 18'i ise kadınlardan oluşmaktadır kadın çalışanın erkek çalışanlardan fazla olduğu tek sektör İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleridir. Kadınların en çok çalıştığı sektör yüzde 26 ile imalat sektörüdür. Bu sektörü yüzde 20 ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü izlemektedir. İldeki her iki kadından biri bu sektörlerde çalışmaktadır. Erkeklerin en çok çalıştığı sektörün başında yüzde 28 ile imalat sektörü gelmektedir. Bu sektörü yüzde 18 ile inşaat sektörü izlemektedir. Her iki erkekten biri bu sektörde çalışmaktadır. İl geneline bakıldığında işyerlerinde ortalama olarak 51 kişi istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe olup bu sektördeki işyerlerinde ortalama bin 663'tür. Bu durum ilde bu sektörde tek işletme olduğundan kaynaklanmaktadır. Sivas ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanları ve Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılarıdır.

Sivas ilinde açık iş oranı yüzde 1,8 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,7 olup, Sivas ili açık iş oranı bakımından 0,1 puanlık bir farkla Türkiye

ortalamasının üzerindedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 3,3 ile Toptan ve perakende ticaret sektörüdür. Sivas ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 29'dur. Sivas ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Makineci (Dikiş), İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Reyon Görevlisi, Satış Danışmanı, Garson (Servis Elemanı) ve Kasiyerdir. İl genelinde açık işlerin yüzde 42,4 için Lise ve Altı eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Sivas ilinde temininde güçlük çekilen meslekleri sektörler göre incelendiğinde en fazla Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe olduğu görülmektedir. Sivas ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 40'ı söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Sivas ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Mermer İşçisi mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Gaz Altı Kaynakçısı ve İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) meslekleri takip etmektedir. Sivas ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,8'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Sivas ilinde işverenlerin yüzde 24,8'i istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını öngören işyeri oranı yüzde 3'tür. Diğer işyerleri ise istihdamın değişmeyeceğini söylemiş veya fikir belirtmemiştir. İlde net istihdam değişiminin (NİDO) yüzde 3,6 olması beklenmektedir.

GİRİŞ

Sivas İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Sivas İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılara ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadaki beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İşKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye’de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İşKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye’de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İşKUR’u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürölmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2017 yılı için Sivas ilinde 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Sivas ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının gayesi işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

NÜFUS GÖSTERGELERİ

İlimizin 2016 verilerine göre nüfusu 621.224'tür. Nüfusun yaş dağılımına baktığımızda en çok nüfusun alt genç grubu dediğimiz 15-19 yaş grubunda daha sonra üst genç grubu dediğimiz 20-24 yaş arasındaki gençlerden oluştuğu görülmektedir. İlimizin kısa ve orta vadeli planlaması açısından bu nüfusun büyük bir fırsat oluşturduğu görülmektedir. 15-24 yaş arası genç nüfusun nitelikli işgücü olarak işgücü piyasasına katılmasında nitelikli eğitim alması ile mümkün olacaktır.

Mevcut yapıya ülke genelinde de baktığımızda benzer sonuçları görmekteyiz. Genç nüfus sayısının fazla olması ilimiz ve ülkemiz açısından avantaj sağlamaktadır. Ancak bu durum belirli bir süre avantaj sağlayacaktır. Bu durum demografik fırsat penceresi olarak adlandırılan bir fırsat sunmaktadır. İlerleyen yıllarda bağımlı nüfusun aktif nüfusa oranının artacağı öngörülmektedir. İlimiz açısından genç nüfusun avantajını iyi değerlendirip hızlı kalkınma süreci yaşanması önemlidir.

İlerleyen yaş gruplarında kişi sayısının azalması nüfusun daha çok çalışma çağında olduğunu göstermektedir. Bu veriler ışığında ilin dinamik bir nüfus yapısına sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 1: Sivas İli Nüfusunun Cinsiyet ve Yaş Olarak Dağılımı (2016)

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
0-4 yaş	22.494	21.376	43.870
5-9 yaş	23.223	22.264	45.487
10-14 yaş	23.876	22.685	46.561
15-19 yaş	27.315	27.980	55.295
20-24 yaş	26.418	27.521	53.939
25-29 yaş	23.040	22.167	45.207
30-34 yaş	22.548	21.304	43.852
35-39 yaş	22.084	21.270	43.354
40-44 yaş	19.297	19.492	38.789
45-49 yaş	17.300	16.674	33.974
50-54 yaş	17.923	18.222	36.145
55-59 yaş	15.168	15.201	30.369
60-64 yaş	15.166	15.323	30.489
65+ yaş	33.512	40.381	73.893
Toplam	309.364	311.860	621.224

Kaynak: TÜİK

Tablo 2: Nüfusun Merkez, İlçe ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı

	0-14 YAŞ GRUBU			15-65 YAŞ GRUBU			65+ YAŞ GRUBU			Toplam Nüfus
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam	
İlçe	25.487	24.325	49.812	82.239	77.877	160.116	20.922	25.239	46.161	256.089
Merkez	44.106	42.000	86.106	124.020	127.277	251.297	12.590	15.142	27.732	365.135
Toplam	69.593	66.325	135.918	206.259	205.154	411.413	33.512	40.381	73.893	621.224

Kaynak: TÜİK

Nüfusun yaşadığı yer açısından baktığımızda 0-14 yaş grubunun %63'ü, çalışma çağı kabul edilen 15-65 yaş grubunun %61'inin, 65+ yaş grubunun ise %37'sinin merkezde yaşadığı görülmektedir. İlin çalışma çağındakiler ve genç nüfusunun merkezde yaşadığı yaşlı nüfusun ise daha çok ilçelerde yaşadığı görülmektedir. SGK kayıtlarına göre ilimizde işyerlerinin %62 sinin, SGK 4a kapsamında çalışanların da %71'inin merkezdeki işyerlerinde çalışmaktadır. Dinamik nüfusunda merkezde yer alması ilin işgücü piyasası açısından önemli bir fırsat olarak değerlendirilebilir.

İlin nüfus yapısının son 10 yıllık periyoduna baktığımızda çocuk çağ nüfusu olarak adlandırılan 0-14 yaş grubundaki nüfusunun azalmaya başladığı 65+ yaş grubunun ise yıllar itibariyle artış gösterdiği görülmektedir. Çocuk çağ nüfusunun azalması ile 0-14 yaş grubunun 15-65 çalışma çağ nüfusuna dahil olması beklenmektedir. Tablo 2' görüleceği üzere 0-14 yaş grubundaki kişi sayısının azaldığı fakat 15-65 yaş grubunun sayısında ciddi bir değişiklik olmadığı görülmektedir. Bu durumda ilin göç verme durumu da göz önüne alındığında göç eden nüfusun daha çok çalışma çağındaki nüfustan oluştuğu söylenebilir. Bu durum ilimiz açısından bir dezavantaj olarak değerlendirilmektedir. Diğer taraftan çalışma çağındaki nüfusta ciddi bir değişiklik olmazken 65+ nüfusun sayısı sürekli artış göstermektedir. Bu durum ildeki yaşlı bağımlılık oranında yıllar itibariyle sürekli artmasına neden olmaktadır.

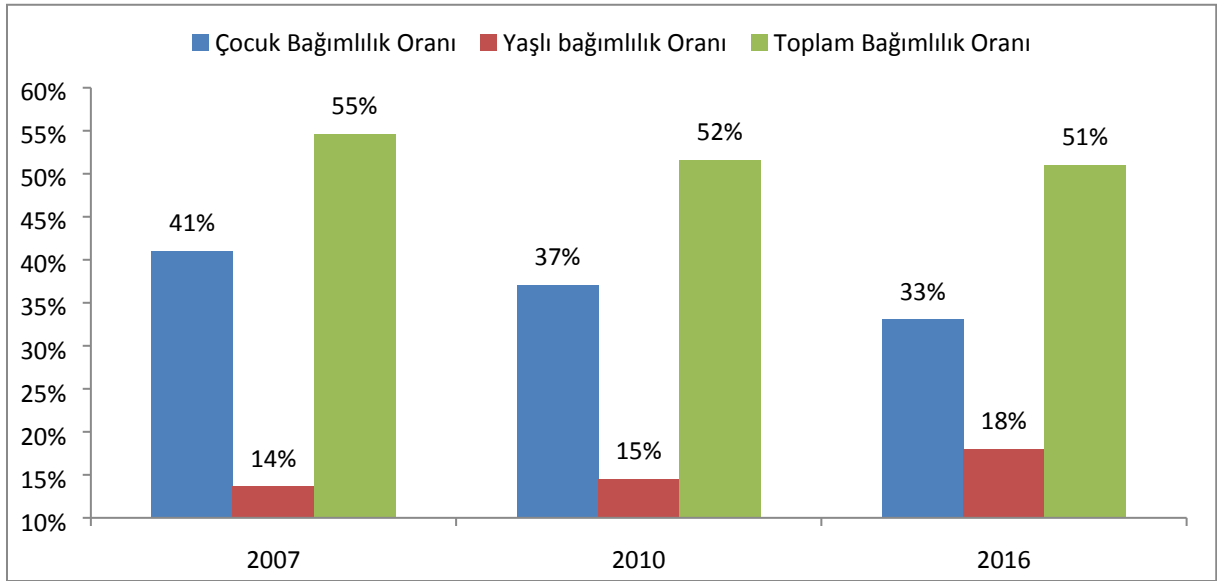
Tablo 3: Nüfusun Yaş Grubuna Göre ve Yıllara Göre Dağılımı (2007-2016)

Yıllar	0-14 yaş grubu	15-65 yaş grubu	65+ yaş grubu	Toplam
2007	169.284	412.941	56.239	638.464
2010	157.033	423.708	61.483	642.224
2016	135.918	411.413	73.893	621.224

Kaynak: TÜİK

Tablo 3'ü incelediğimizde yıllar içerisinde çocuk nüfusun azaldığı ve yaşlı nüfusunun arttığı göze çarpmaktadır. Toplam bağımlılık oranının azalması çalışabilir çağındaki nüfusun arttığı anlamına gelmektedir. Bu durumun iyi değerlendirilmesinin ilimiz açısından önemli olacağı düşünülmektedir.

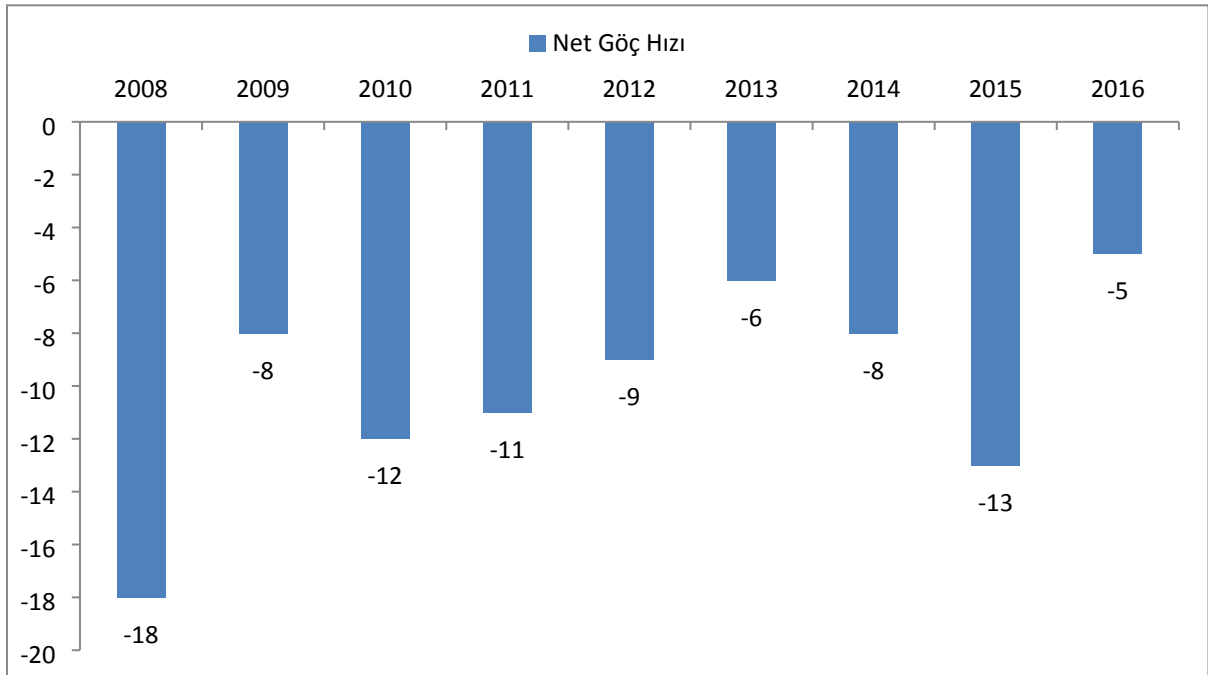
Şekil 1: İlde Bağımlılık Oranları (2016)

Kaynak: TÜİK

Göç ilin ekonomik yapısını etkileyen ve aynı zamanda toplumsal yapısında da değişmelere neden olan önemli bir faktördür. Göç sadece basit bir yer değiştirme süreci değil ilin işgücünü, ekonomisini ve toplumsal yapısı olmak üzere birçok faktörü etkilemektedir. Sivas ilinin göç durumuna baktığımızda sürekli göç veren il görünümündedir. Bu durumun tersine dönebilmesi için göçün ana sebeplerinin anlaşılması önemlidir.

Şekil 2: İlde Yıllar İtibariyle Net Göç Hızı

Kaynak: TÜİK

EKONOMİK GÖSTERGELER

Yatırım Teşvikleri

İllerde yatırımları arttırmak ve istihdama teşvik edebilmek amacıyla yatırım teşvikleri uygulanmaktadır. İlimizin teşvik miktarlarında yıllar itibariyle genel bir artış eğilimi olduğu göze çarpmaktadır. Ortalama öngörülen istihdamın 873 kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 4: Sivas İli Yatırım Teşvikleri (2001-2016)

YILLAR	TEŞVİK BELGE SAYISI	TEŞVİK MİKTARI (Milyon TL)	ÖNGÖRÜLEN İSTİHDAM
2001	14	12	311
2002	12	8	211
2003	7	7	151
2004	41	56	2.344
2005	36	90	1.499
2006	20	9	336
2007	24	76	779
2008	26	38	399
2009	22	96	356
2010	57	216	1.049
2011	46	432	1.197
2012	36	108	1.025
2013	47	278	988
2014	52	807	1.872
2015	37	569	936
2016	53	271	520
TOPLAM	530	3073	13.973

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

Yapılan yatırım teşviklerinin miktarı ve öngörülen istihdam tablo 4 de görülmektedir. 2001-2016 yılları boyunca 13.973 kişilik öngörülen istihdam artışı beklenmektedir. Söz konusu süre içerisinde 530 teşvik belge sayısı alınmış olup toplam teşvik miktarı ise 3.073 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 5: Sivas İli Yatırım Teşvikleri İstihdamın Sektörel Dağılımı (2001-2016)

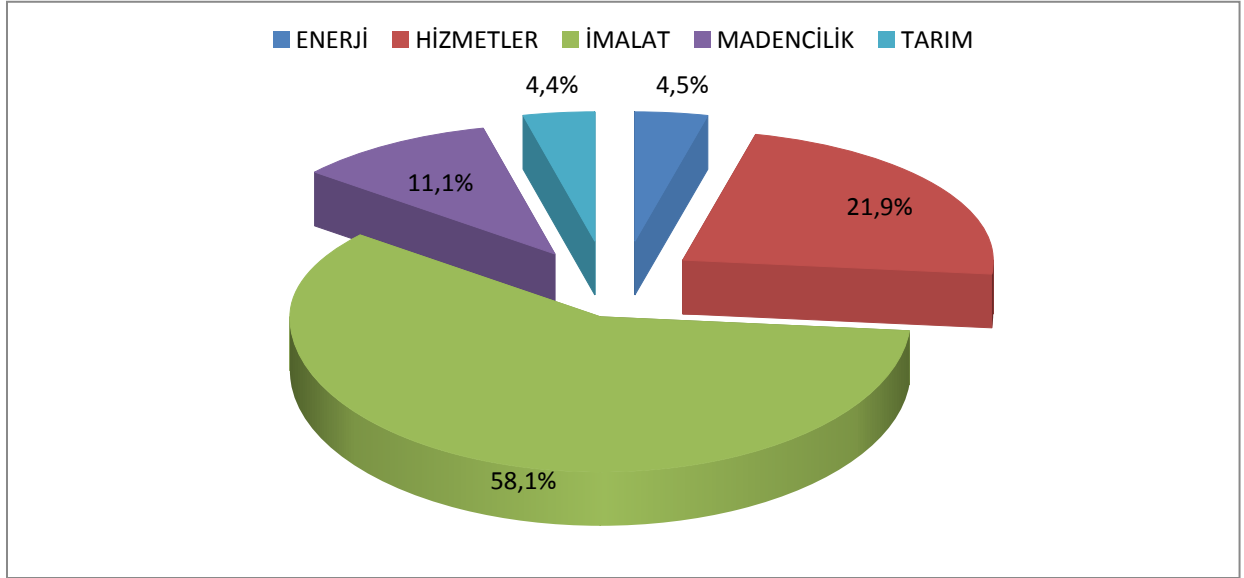
YILLAR	ENERJİ	HİZMETLER	İMALAT	MADENCİLİK	TARIM	TOPLAM
2001	0	76	70	85	80	311
2002	0	80	41	90	0	211
2003	0	20	101	30	0	151
2004	350	300	1.649	45	0	2.344
2005	16	142	1.221	20	100	1.499
2006	0	196	120	20	0	336
2007	34	15	558	172	0	779
2008	12	32	337	17	1	399
2009	17	26	300	13	0	356
2010	25	367	293	209	155	1.049
2011	71	61	888	50	127	1.197
2012	0	89	725	211	0	1.025
2013	17	407	404	130	30	988
2014	25	621	712	414	100	1.872
2015	9	400	482	20	25	936
2016	52	234	215	19	0	520
Toplam	628	3.066	8.116	1.545	618	13.973
Oran	4,5%	21,9%	58,1%	11,1%	4,4%	100,0%

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

2016 verilerine göre en yüksek teşvik 102 milyon TL ile enerji, 73 milyon TL ile hizmet, 40 milyon TL ile imalat ve bu rakamı 5 milyon TL ile madencilik izlemiştir. 2016 yılında tarım sektöründe herhangi bir yatırım teşviği bulunmamaktadır. En yüksek tutarlı teşvik enerji sektörüne yapılmasına rağmen en fazla istihdamın hizmet sektöründe ortaya çıktığı görülmektedir. Bu durum 1 kişilik istihdam yaratmanın maliyetinin en yüksek enerji sektöründe olduğunu göstermektedir. Diğer taraftan istihdam yaratmada maliyeti yüksek olan ikinci sektör madencilik sektörüdür. Hizmetler ve imalat sektöründe istihdam yaratmanın maliyetinin birbirine yakın olduğu görülmektedir.

Şekil 3’de görüleceği üzere 2001-2016 yılları arasında yapılan yatırım teşviklerinde en yüksek istihdamın imalat sektöründe sağlandığı görülmektedir. İlde yatırım teşviğinin sağladığı her 100 istihdamın 58’i imalat sektöründe gerçekleşmiştir. Bu sektörü yüzde 21,9 ile hizmetler sektörü izlemiştir. Enerji ve tarım en düşük istihdamın gerçekleştiği sektörler olmuştur. Enerji sektörüne baktığımızda ilk yatırım teşviğinin 2004 yılından yapıldığı görülmektedir.

Şekil 3: İlde Yatırım Teşviklerinin İstihdama Sektörel Dağılımı (2001-2016)

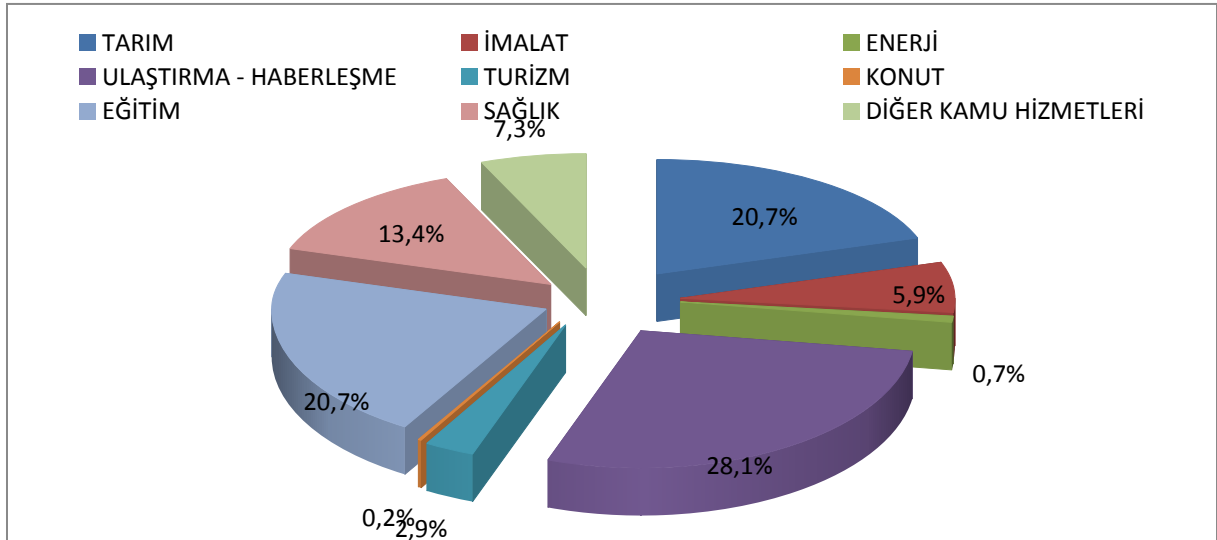

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

Kamu Yatırımları

Kamu kaynaklarının ilde yatırıma dönüşebilmesi ancak ildeki işgücünün kullanılması ile mümkün olacaktır. İllere ayrılan kamu yatırımlarının artması ildeki istihdamında artmasını sağlayacaktır. Dolayısıyla ildeki ekonomik kalkınmayı sağlayacağı beklenmektedir.

Şekil 4: İlde Kamu Yatırımlarının Sektörel Dağılımı (2017)

Kaynak: <http://www2.kalkinma.gov.tr/kamuyat/ilozet.html>

2017 yılı Sivas ilinin toplam kamu yatırımlarından aldığı pay % 0,9 düzeyinde olmuştur. İlde yüzde 28,1 ile en büyük payı ulaştırma ve haberleşme sektöründe yapıldığı görülmektedir. İldeki 4a kapsamında en fazla çalışanın inşaat sektöründe olması kamu yatırımlarının bu alanda yoğunlaşması

ile doğrudan bağlantısı olduğu düşünülmektedir. Bu oranları yüzde 20,7 ile tarım ile eğitim sektörü ardından yüzde 13,4 ile sağlık sektörü izlemektedir.

İlde Açılan Kapanan İşyeri Sayısı

Sivas ilinin 2016 Ocak-Aralık döneminde Şirketler ve Gerçek Kişilerdeki açılan işyerlerinin kapananlardan oldukça fazla olduğu anlaşılmaktadır. 2012 yılında açılıp kapanan işyerleri incelendiğinde ilde açılan gerçek kişi-ticari işletmelerin sayısı kapananlardan 57 fazladır. Şirketlerde ise açılan her 100 şirkete karşılık 14 şirketin kapandığı görülmektedir.

Tablo 6: Sivas İli Kurulan ve Kapanan İşyeri Bilgileri (2016)

	KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.
SİVAS	231	8	168	41	12	32	5	111

Kaynak: TOBB, www.tobb.org.tr

İstihdamın Sektörel Dağılımı

İldeki sigortalı sayısına baktığımızda yıllar itibariyle artış gerçekleştiği göze çarpmaktadır. 2007 yılında 46.116 olan 4A'lı sigortalı sayısı 2016 yılına geldiğimizde 2 kat artış göstermiş ve 91.688 kişiye ulaşmıştır. Bu durumun gerçekleşmesinde özel sektör teşvikleri ve kamu yatırımlarının artmasının ciddi oranda etkisi olduğu düşünülmektedir.

Tablo 7: Sivas İli Sigorta Türleri ve Yıllara Göre Sayıları

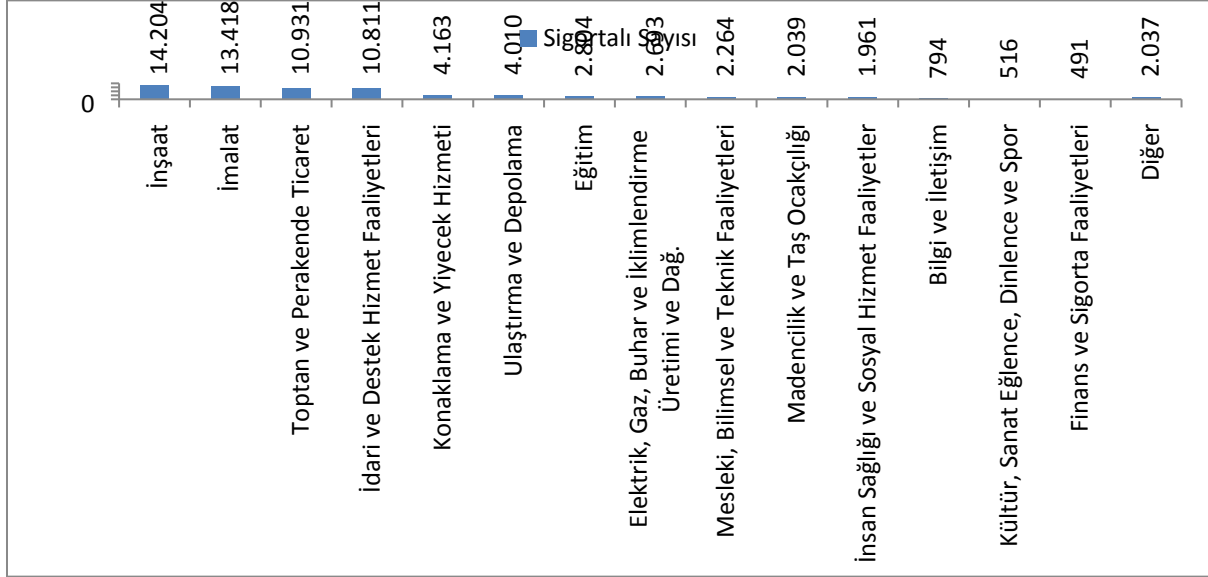
YILLAR	ÜCRETİLİ (4A)	KENDİ HESABINA ÇALIŞAN (4B)	MAAŞLI (4C)	TOPLAM
2007	46.116	45.112	34.418	122.628
2008	49.351	42.665	34.693	124.206
2009	49.426	35.698	24.112	109.236
2010	58.207	36.144	24.022	118.373
2011	60.755	34.451	26.687	121.893
2012	65.245	32.319	27.288	124.852
2013	67.496	29.379	28.248	125.123
2014	71.324	28.102	28.506	127.932
2015	79.542	25.212	29.361	134.115
2016	91.688	26.507	31.969	150.164

Kaynak: SGK, http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/sgk/tr/kurumsal/istatistik/sgk_istatistik_yilliklari

İlde 2016 verilerine göre 4A zorunlu sigortalı kapsamında yer alan 71.136 kişinin hangi sektörlerde çalıştıklarının tespitinin yapılması gerek aktif istihdam politikalarının hangi sektörlerde yoğunlaşacağına belirlenmesi gerekse kadın işgücünün istihdam potansiyelinin belirlenmesi açısından önem arz etmektedir. Tablo 5’de görüleceği üzere kamu yatırımlarının da etkisiyle ildeki

inşaat sektörünün payının fazla olması kadın işgücünün çalışma alanını kısmen de olsa sınırlandırmaktadır. Diğer taraftan aktif işgücü hizmetlerinin inşaat sektöründe uygulanmasının zorluğu düşünüldüğüne bu politikaların uygulanmasında diğer sektörlerle yönelim gerçekleşmektedir. İlin istihdamının yüzde 70'i ilk 4 sektörde gerçekleşmektedir.

Şekil 5: 4A Kapsamında Ücretli Çalışanların Faaliyet Gruplarına Göre Dağılımı (2016)

Kaynak: SGK, http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/sgk/tr/kurumsal/istatistik/sgk_istatistik_yilliklari

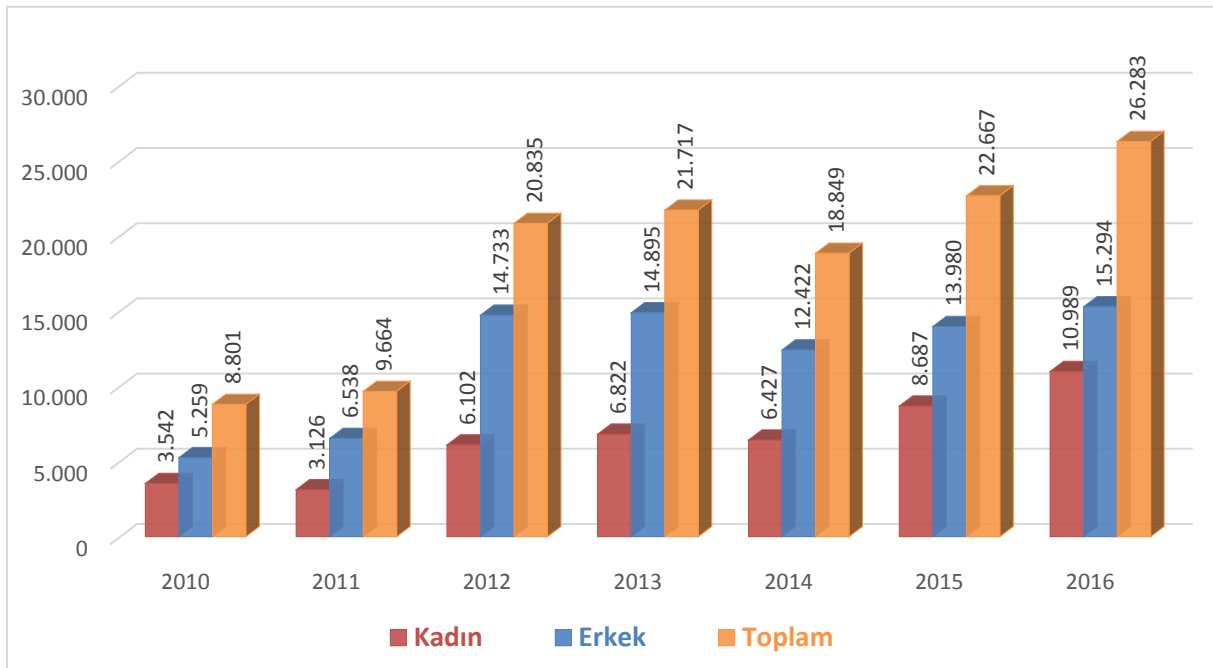
İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Başvuru

Başvuru, iş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için internet üzerinden ya da Kurum İl Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaattır.

Şekil 6: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016)

Kaynak: İŞKUR

Sivas ili için başvuru sayısı, 2016 yılında son yedi yılın en yüksek seviyesini görmüştür. Toplam başvuru sayısı 26 bin 283 olarak gerçekleşmiştir. Bu başvuruların 15 bin 294 tanesini erkekler, 10 bin 989'unu kadınlar oluşturmuştur. Toplam başvuru sayısı 2010 yılına göre 2016 yılında 17 bin 482 kişi artmıştır. Bu artışın 7 bin 447'sini kadınlar, 10 bin 35'i erkekler oluşturmuştur. 2016 yılı itibari ile başvuruların yaklaşık olarak yüzde 42'si kadınlardan, yüzde 58'i erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 8: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	2.629	3.243	5.872
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	1.080	641	1.721
BÜRO MEMURU (GENEL)	838	582	1.420
SATIŞ DANIŞMANI	374	446	820
SEKRETER	534	15	549
ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	297	214	511
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA		449	449
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	1	433	434
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	271	106	377
AŞÇI YARDIMCISI	295	75	370

Kaynak: İŞKUR

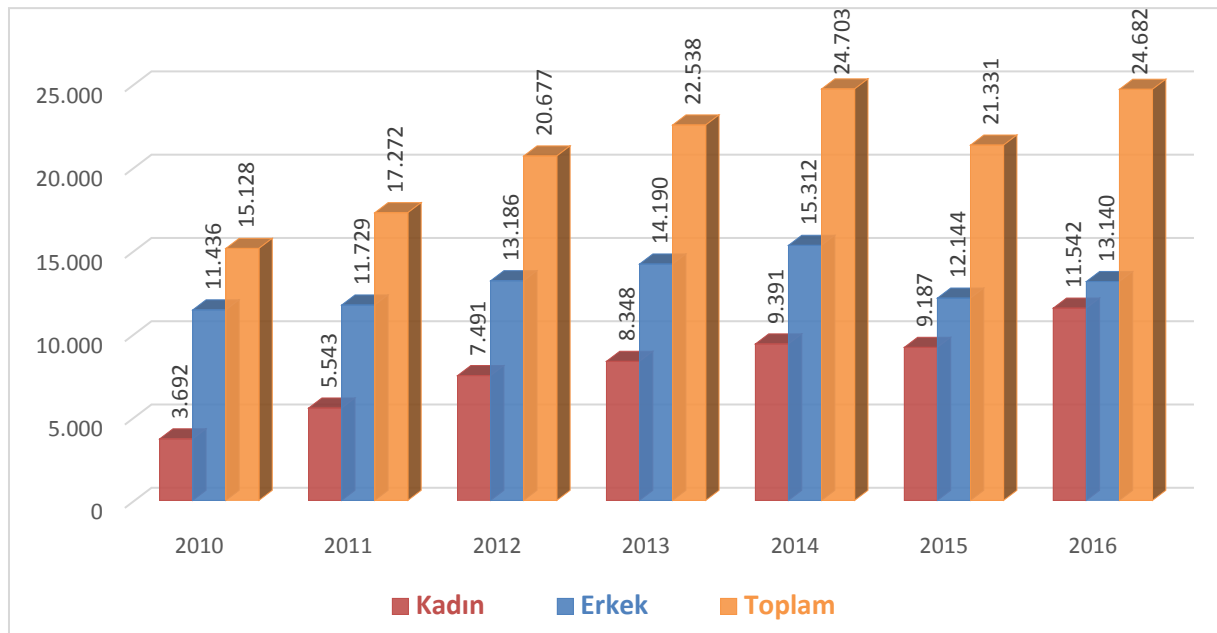
Tablo 8'de Sivas ilinde mesleklere göre başvuru sayıları mevcuttur. En fazla başvurunun olduğu ilk 10 meslek içerisinde ilk sırada 5 bin 872 tane başvuruyla Beden İşçisi (Genel) mesleği

bulunmaktadır. Bu rakam toplam başvuru sayısının %22,3 ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Büro Memuru (Genel) meslekleri takip etmiştir. Kadınların başvurduğu mesleklere bakıldığında ise ilk ondan farklı olarak Ön Muhasebeci ve çaycı meslekleri yer almaktadır. Erkeklerde ise Garson (Servis Elemanı), Reyon Görevlisi, Bilgisayarlı Makine İmalatı Teknisyeni İle Kamyonet Şoförü meslekleri farklılık göstermektedir. Bu doğrultuda kadınların daha çok İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründeki mesleklerde çalıştığı söylenebilmektedir. Bu durum erkeklerin işgücüne katılımının yüksek olmasının yanında kadınların eğitim seviyesinin artması ile işgücüne katılımının artmasının bir sonucudur. Böylelikle Kurumumuza yapılan başvurulara da bu durum yansımaktadır.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemlerde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 7'de yıllar itibariyle Sivas ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 7: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016)

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Sivas ilinde İŞKUR'a kayıtlı 15 bin 218 işsiz 11 bin 436'sı erkeklerden, geri kalan 3 bin 692'si ise kadınlardan oluşmaktadır. 2016 yılında ise toplam 24 bin 682 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz

alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibarıyla kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 3 bin 692 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2016 yılında yaklaşık üç kat artarak 11 bin 542'ye yükselmiştir.

Tablo 9: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	3.042	2.861	5.903
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	1.209	696	1.905
BÜRO MEMURU (GENEL)	907	570	1.477
SATIŞ DANIŞMANI	355	358	713
SEKRETER	598	11	609
AŞÇI YARDIMCISI	397	77	474
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	326	109	435
ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	242	123	365
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA		365	365
ÖN MUHASEBECİ	228	116	344

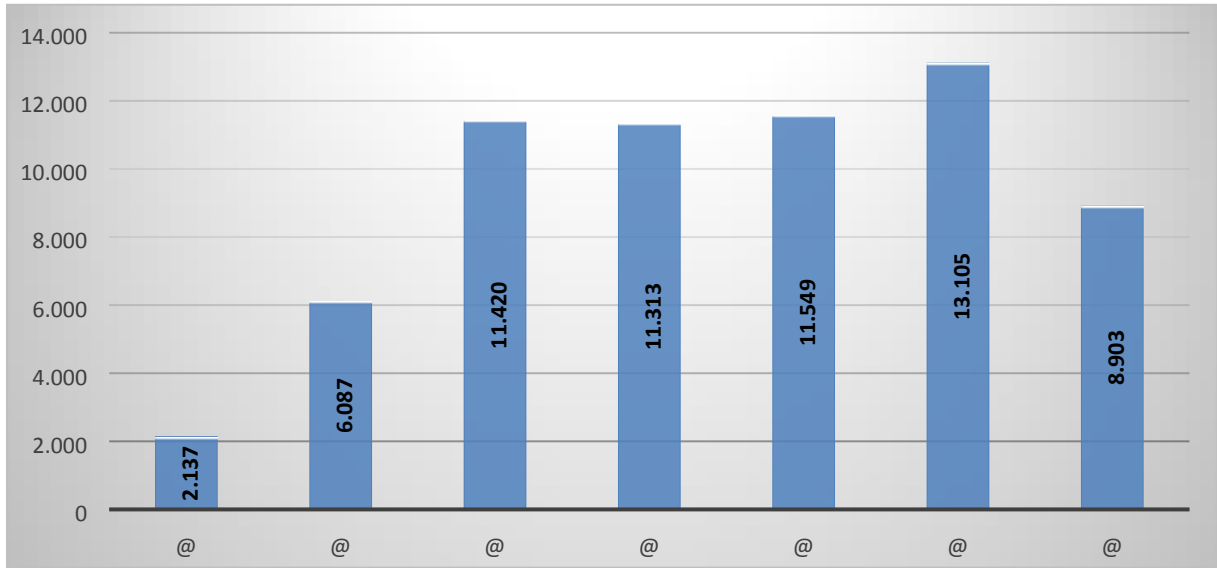
Kaynak: İŞKUR

Tablo 9'da Sivas ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsiz olduğu ilk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Sivas ilinde Kuruma kayıtlı 5 bin 903 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Sivas ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının yüzde 23,9'unu oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Büro Memuru (Genel) meslekleri takip etmiştir. Başvurularda olduğu gibi kadın kayıtlı işsizlerde de aynı durum söz konusudur. Kadınlarda en çok Beden İşçisi, Temizlik Görevlisi, Sekreter, Çaycı gibi mesleklerin yanı sıra Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Aşçı Yardımcısı ve Satış Danışmanı gibi mesleklerde en fazla kayıtlı işsiz bulundugu meslekler arasında yer almaktadır.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Şekil 8: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016)

Kaynak: İŞKUR

Şekil 8’de görüleceği üzere 2010 yılında 2 bin 137 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2016 yılına gelindiğinde 8 bin 903 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2012-2015 yılları arasında açık iş sayısında ciddi bir değişiklik gözlenmemiştir. 2012 yılında ki açık iş sayısı bir önceki yıla göre yüzde 87,6 oranında artış göstermiştir. Açık iş sayısı 13 bin 105 ile 2015 yılında zirveyi görmüştür. Ancak 2016 yılında açık iş sayısında bir azalış görülmektedir.

Tablo 10: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016)

Meslekler	Açık İş Sayısı
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	2.269
ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	556
SATIŞ DANIŞMANI	481
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	373
GARSON (SERVİS ELEMANI)	360
MERMER İŞÇİSİ	239
REYON GÖREVLİSİ	205
ÖN MUHASEBECİ	193
BÜRO MEMURU (GENEL)	170
AŞÇI YARDIMCISI	161

Kaynak: İŞKUR

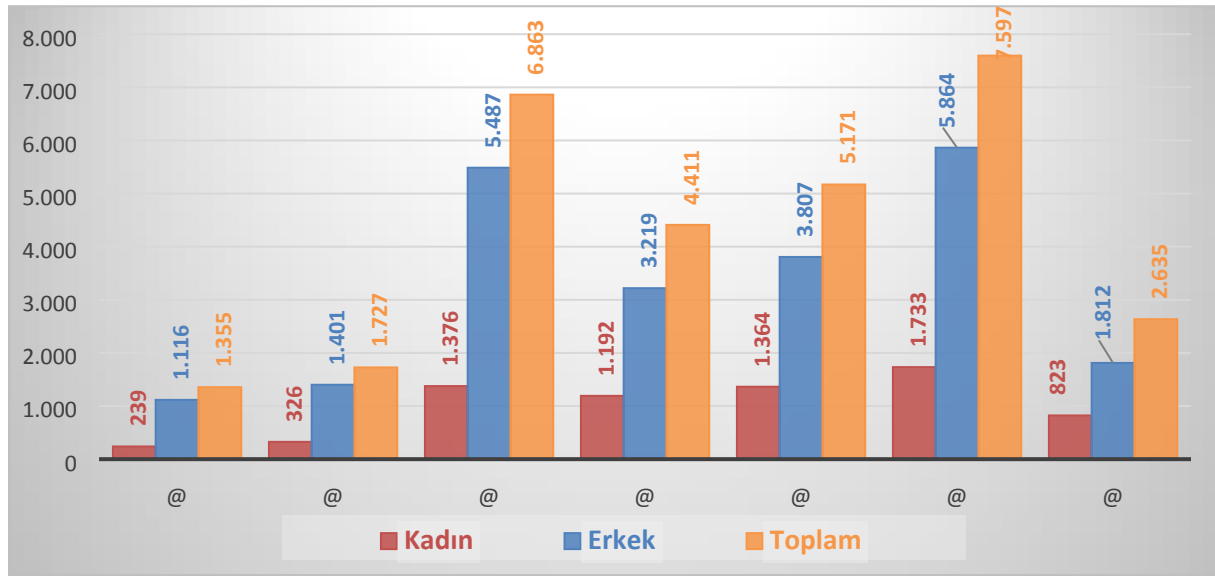
Sivas ilinde 2016 yılında 8 bin 903 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR’a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde ve başvuru sayılarında olduğu gibi ilk sırada 2 bin 269 tane açık işe sahip Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının %25,4’ünü

oluşturmaktadır. Bu mesleği Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve Satış Danışmanı meslekleri takip etmiştir.

İşe Yerleştirmeler

İşgücü piyasasının arz ve talep yönlü olduğu düşünöldüğünde işgücü talebinin artması ile daha fazla bireyin işe yerleşmesi doğal bir sonuçtur. Bu nedenle işe yerleştirme sayılarının artması için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu unutulmamalıdır.

Şekil 9: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016)

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı bin 355 olan Sivas ilinde işe yerleştirilenlerin bin 116'sı erkeklerden, geri kalan 239 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar 2012 yılına kadar artış, 2012'den 2015 yılına kadar ise dalgalı seyir göstermiştir. 2016 yılında Sivas ilinde 2 bin 635 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2010-2011 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 17'si kadınlardan oluşurken bu oran 2016 yılında yüzde 31,2'ye yükselmiştir.

Şekil 9'da göröleceğı üzere 2013 ve 2016 yılında işe yerleştirme rakamlarında belirgin bir düşüş yaşanmıştır. Ekonomideki durgunluk, sektörel belirsizlikler, asgari ücret düzeyi ile ekonomideki mal ve hizmet talebi gibi faktörler işverenlerin işgücü talebini etkilemektedir. İŞKUR olarak her koşulda ekonomideki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü piyasasında etkinliğı arttırmak adına önemlidir. Bu durum da doğal olarak istatistiklere işe yerleştirme olarak yansıyacaktır.

Tablo 11: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden işçisi (genel)	49	427	476
Çağrı merkezi müşteri temsilcisi	171	200	371
Temizlik görevlisi	54	156	210
Konfeksiyon işçisi	85	51	136
Reyon görevlisi	38	79	117
Satış danışmanı	44	72	116
Metal işleme tezgâhları ayaracı-operatörleri		115	115
Garson (servis elemanı)	41	74	115
Veri giriş kontrol işletmeni	34	54	88
Büro memuru (genel)	36	24	60

Kaynak: İŞKUR

Sivas ilinde 476 tane işe yerleştirmeyeyle Beden İşçisi(Genel) mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının %18'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Çağrı merkezi müşteri temsilcisi, Temizlik görevlisi, Konfeksiyon işçisi ve Reyon görevlisi meslekleri takip etmektedir. Kadınlar en çok Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Konfeksiyon İşçisi, Temizlik Görevlisi ve Beden İşçisi (Genel) mesleklerinde işe yerleştirilirken, erkekler en çok Beden İşçisi (Genel), Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve Temizlik Görevlisi mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkân vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 12: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016)

Yıllar	MEK			
	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	32	627	169	796
2011	65	713	727	1.440
2012	57	623	555	1.178
2013	52	956	498	1.454
2014	62	957	440	1.397
2015	63	1.009	520	1.529
2016	60	1.192	256	1.448

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursu en fazla 2015 yılında düzenlenmiştir. Düzenlenen 63 kursa bin 9 kadın kursiyer, 520 erkek kursiyer katılarak toplam bin 529 kursiyer katılım sağlamıştır. 2016 yılında ise düzenlenen 60 mesleki eğitim kursuna bin 448 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin bin 192'si kadın, 256'sı erkeklerden oluşmaktadır. 2011 yılından bu yana meslek edindirme kurslarında ciddi bir artış olmaması istihdam garantili olan İEP kurslarına katılımın yıllar itibariyle artmasından kaynaklanmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırarak işsizlik probleminin çözülmesini hedefleyen programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Kursa katılan bireylerin cinsiyetleri incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2016 yılında katılan kursiyerlerin yüzde 82,3'ü kadınlardan oluşmaktadır. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 13: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz- Elbise- Fantezi Elbise)	Süt Sığırı Yetiştiricisi	Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz- Elbise- Fantezi Elbise)
Yatak Odası Tekstili Hazırlama Elemanı	Arıcılık Teknikeri	Süt Sığırı Yetiştiricisi
Aşçı Yamağı (Çırağı)	Besicilik Teknikeri	Yatak Odası Tekstili Hazırlama Elemanı
Bünyan Halı Dokumacısı	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Aşçı Yamağı (Çırağı)
Tel Kırma Nakışçısı	Aşçı Yardımcısı	Bünyan Halı Dokumacısı
Evde Çocuk Bakım Elemanı	Telefon Santral Operatörü (Otel)	Tel Kırma Nakışçısı
Peynir İmal İşçisi	Müşteri Hizmetleri Satış Ve Hizmet Yetkilisi	Evde Çocuk Bakım Elemanı
İç Giyim Konfeksiyon Makineci	Bıçak İmal İşçisi	Peynir İmal İşçisi
El Nakışçısı	Duvar Süsleme Sanatları Teknikeri	Arıcılık Teknikeri
Saç Bakım Ve Yapımcısı	Örtü Altı Sebze Yetiştiricisi	İç Giyim Konfeksiyon Makineci

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Kadın Giysileri Dikim Elemanı (Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz- Elbise-Fantezi Elbise), Süt Sığırı Yetiştiricisi ve Yatak Odası Tekstili Hazırlama Elemanı mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Bu mesleklerin ilk sırada yer alması kadınların bu mesleklerde katılımın çok olması toplamda ilk sıralarda yer almasını sağlamıştır. Kadınlarda en fazla Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz- Elbise-Fantezi Elbise), Yatak Odası Tekstili Hazırlama Elemanı ve Aşçı Yamağı (Çırağı)mesleğinde kurs düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Süt Sığırı Yetiştiricisi, Arıcılık Teknikeri ve Besicilik Teknikeri mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 14: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

İEP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	13	0	48	48
2011	39	9	67	76
2012	84	162	226	388
2013	148	601	407	1.008
2014	93	351	224	575
2015	315	453	623	1.076
2016	639	739	1.074	1.813

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olunamamasının yanında yeterli iş tecrübesine sahip olunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2013 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisinde. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2016 yılında düzenlenen toplam İEP sayısının ciddi oranda arttığı görülmektedir. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2016 yılında 639 program düzenlenmiş olup toplam bin 813 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların yüzde 40,7'si kadınlardan yüzde 59,3'ü erkeklerden oluşmaktadır. Artış eğiliminde olan işbaşı eğitim programından 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 68,4 oranında daha fazla kişi faydalanmıştır.

Tablo 15: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	METAL İŞLERİ SERİ ÜRETİM TEZGÂH İŞÇİSİ	REYON GÖREVLİSİ
BÜRO İŞÇİSİ	REYON GÖREVLİSİ	METAL İŞLERİ SERİ ÜRETİM TEZGÂH İŞÇİSİ
BÜRO MEMURU (GENEL)	MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	KONFEKSİYON İŞÇİSİ
REYON GÖREVLİSİ	GARSON (SERVİS ELEMANI)	BÜRO İŞÇİSİ
MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	SATIŞ DANIŞMANI	MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ
SATIŞ DANIŞMANI	BÜRO MEMURU (GENEL)	BÜRO MEMURU (GENEL)
SATIŞ ELEMANI (PERAKENDE)	BAŞKA YERDE SINIFLANDIRILMAMIŞ KABA İNŞAAT VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞAN SANATKARLAR	SATIŞ DANIŞMANI
ÖN MUHASEBECİ	ÖN MUHASEBECİ	ÖN MUHASEBECİ
AŞÇI YARDIMCISI	BÜRO İŞÇİSİ	GARSON (SERVİS ELEMANI)

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Reyon Görevlisi ve Metal İşleri Seri Üretim Tezgâh İşçisi mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Konfeksiyon İşçisi ve Büro İşçisi mesleğinde program düzenlenmiştir.

Erkeklerde ise en fazla Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Metal İşleri Seri Üretim Tezgâh İşçisi ve Reyon Görevlisi mesleklerinde program düzenlenmiştir.

Tablo 16: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2014-2016)

GEP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2014	8	87	115	202
2015	10	83	167	250
2016	12	95	207	302

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2016 yılında 12 tane girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2016 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programına katılan sayısı 2015 yılına göre yüzde 20,8 artmıştır. Programa 95'i kadın, 207'si erkek olmak üzere toplam 302 kişi katılmıştır.

Tablo 17: Toplum Yararına Programlar (Program ve Katılımcı Sayıları) (2010-2016)

TYP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	22	47	266	313
2011	4	62	314	376
2012	132	666	2.767	3.433
2013	214	1.167	4.468	5.635
2014	138	1.546	2.945	4.491
2015	175	3.876	5.738	9.614
2016	101	1.416	1.740	3.156

Kaynak: İŞKUR

Toplum Yararına Programlar; işsizliğin yoğun olduğu dönemlerde toplum yararına bir iş ya da hizmetin gerçekleştirilmesi yoluyla özellikle istihdamında zorluk çekilen işsizlerin çalışma alışkanlık ve disiplininin uzaklaşmalarını engelleyerek işgücü piyasasına uyumlarını gerçekleştirmek ve geçici gelir desteği sağlamak gayesiyle uygulanmaktadır. Sivas ilinde 2012 yılında toplum yararına programlara katılanların sayısında ciddi bir artış meydana gelmiştir. 2016 yılından toplam 101 kurs açılmış olup bu programlara bin 416'sı kadın, bin 740'i erkek olmak üzere toplamda 3 bin 156 kişi katılmıştır. Toplum yararına programlar en fazla MEB Bakım ve Onarım Temizlik ve Çevre Temizliği işlerinde düzenlenmiştir.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Tablo 18: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016)

Yıllar	Başvuru Sayısı	Hak Eden Sayısı
2010	2.014	1.543
2011	2.081	1.682
2012	3.307	2.228
2013	4.273	2.625
2014	4.991	2.711
2015	7.779	3.661
2016	11.596	3.950

Kaynak: İŞKUR

Sivas ilinde 2016 yılında toplam 11 bin 596 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 3 bin 950'ü işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuranların sayısı 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 49,0 oranında artmıştır.

Tablo 18'de ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiiler bulunmaktadır.

Tablo 19: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016)

Meslekler	İÖ Hakeden Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	752
Temizlik Görevlisi	227
Şoför-Yük Taşıma	171
Büro Memuru (Genel)	99
Satış Danışmanı	96
Kamyonet Şoförü	95
Ön Muhasebeci	67
Beden İşçisi (İnşaat)	57
Aşçı Yardımcısı	54
Kamyon Şoförü	53

Kaynak: İŞKUR

Sivas ili için başvuru sayısı, kayıtlı işsiz sayısı ve açık iş sayısında ilk sırada yer alan Beden İşçisi (Genel) mesleği işsizlik ödeneğini hak edenler içinde de birinci sırada yer almaktadır. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde 752 işsizlik ödeneği almayı hak etmiştir. Bu rakam toplam işsizlik ödeneğini almaya hak edenlerin %19'unu oluşturmaktadır. Temizlik Görevlisi mesleğinde ise bu sayı 227 olarak gerçekleşmiştir. Bu meslekleri ise Şoför-Yük Taşıma, Büro Memuru (Genel) ve Satış Danışmanı meslekleri takip etmiştir. Tablo 19'dan anlaşılabacağı üzere birkaç meslek haricinde daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği alma durumu mevcuttur. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve

gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında Türkiye genelinde 90 bin 749 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen “İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu” kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2018 tarihleri itibarıyla artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Sivas ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanın bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Sivas ilinde 515 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 26 bin 199 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Sivas ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 20’de Sivas ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 20: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşyeri Sayısı
İnşaat	133
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	129
İmalat	91
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	30
Ulaştırma ve depolama	28
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	23
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	18
Madencilik ve taş ocaklığı	13
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	11
Eğitim	11
Diğer hizmet faaliyetleri	9
Bilgi ve iletişim	8
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	5
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	4
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1
Finans ve sigorta faaliyetleri	1
Genel Toplam	515

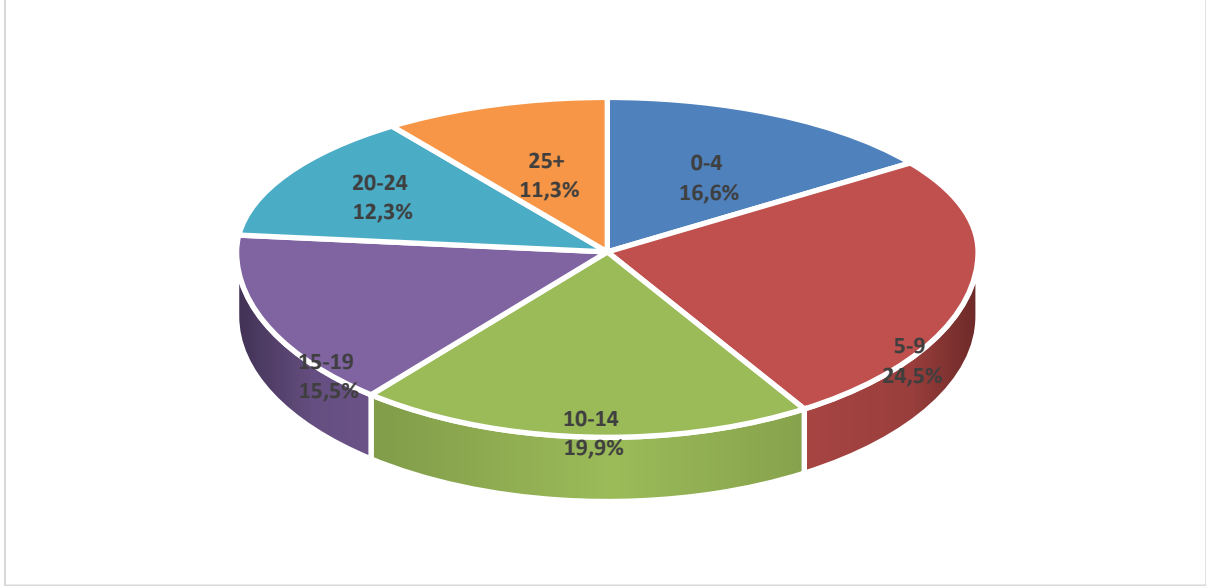
Kaynak: İPA 2017

Sivas ilinde İnşaat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Sivas ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 25,8’i İnşaat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İnşaat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 17,8’dir. Bu durumda Sivas ilinde İnşaat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İnşaat sektöründen sonra en fazla işyeri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 25,04’ü bu sektörde bulunmaktadır. Ayrıca bu oran yüzde 19 olan Türkiye ortalamasının üzerinde bir oran olarak gerçekleşmiştir. Sivas ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden her 2 işyerinden bir tanesi İnşaat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyeri ise Finans ve Sigorta Faaliyetleri ile Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe bulunmaktadır. Daha sonra ise 4 işyeri ile Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ve 5 işyeri ile Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörleri

karşımıza çıkmaktadır. Ancak bu tablo okunurken Sivas ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dâhil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca bu araştırma, işyeri bazlı bir araştırma olup örneğin Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe mutlaka istihdamı 20’den az olan başka bir banka şubesi mevcut olacağından verilerin düşük olması doğaldır.

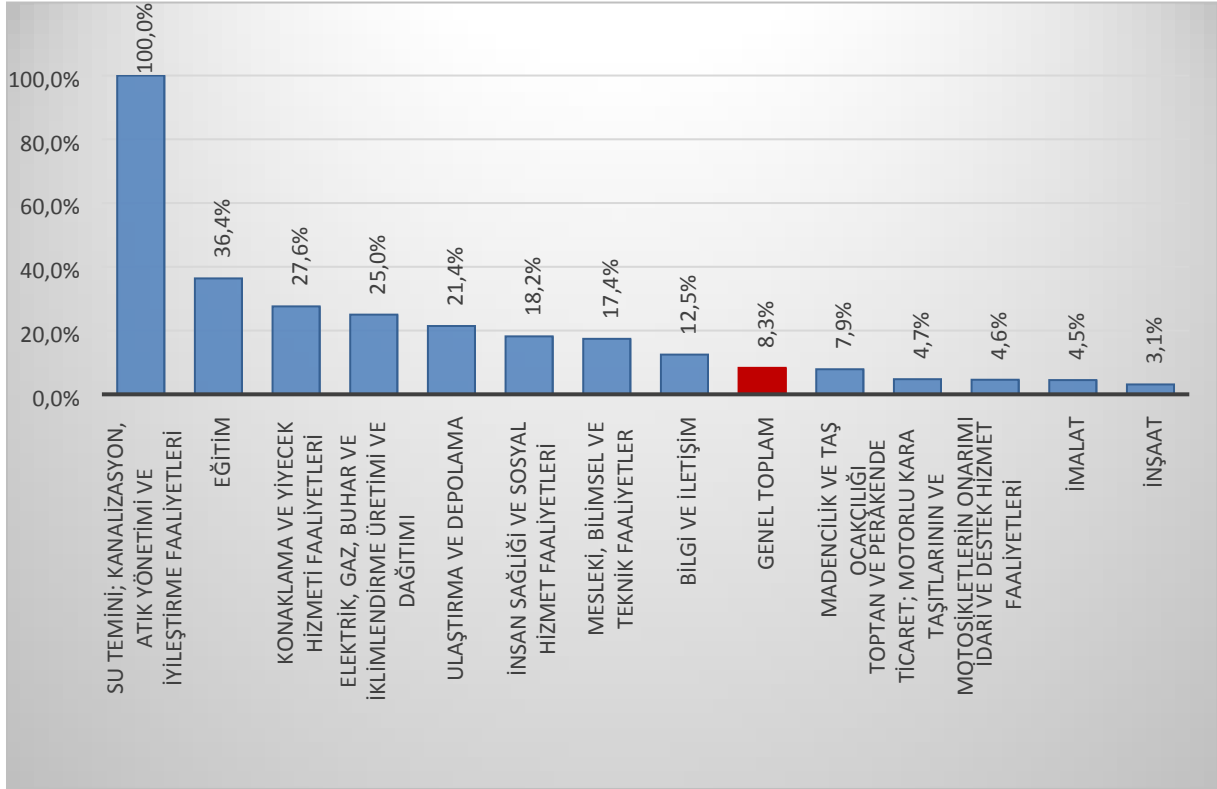
Şekil 10: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2017

Grafik 5’de görüldüğü üzere Sivas ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde24,5’ü 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 19,9’dur. İşyerlerinin yaklaşık yarısı 5-14 yaş aralığındadır. Yaklaşık her 4 işyerinden biri ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Şekil 11: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı

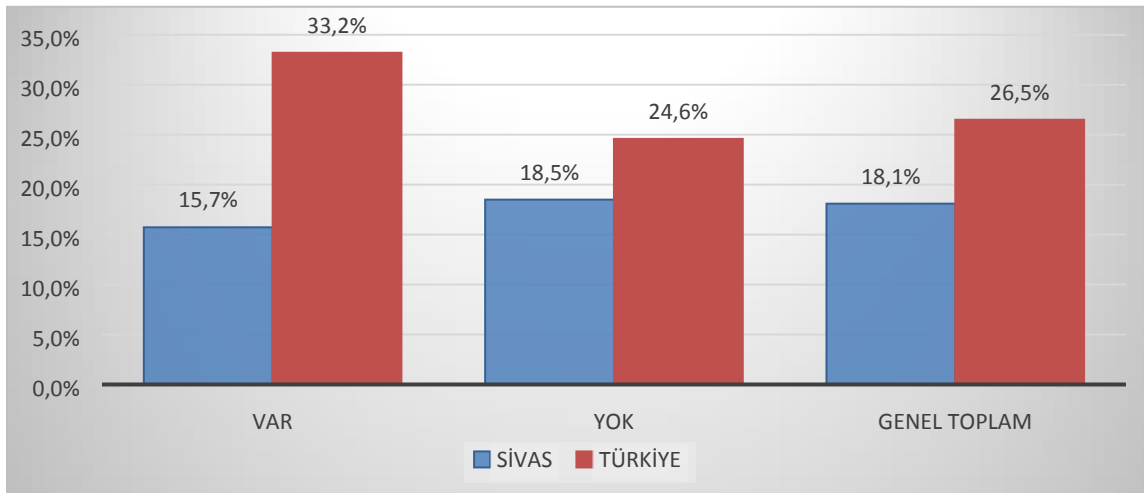

Kaynak: İPA 2017

Sivas ilinde Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 100'ünde part-time çalışma yapılan işyeri bulunmaktadır. Bu sektörde araştırma kapsamında bir işyeri olduğu için tamamında part - time çalışma yaptığı için oran bu şekilde çıkmaktadır. Türkiye genelinde bu oran yüzde 9,6 olarak gerçekleşmiştir. Sivas ilinde ikinci sırada Eğitim sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 36,4'ünde part-time çalışanı bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 27,6 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat sektöründe işgücü part-time çalışma yapma eğiliminde daha az bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Şekil 12'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

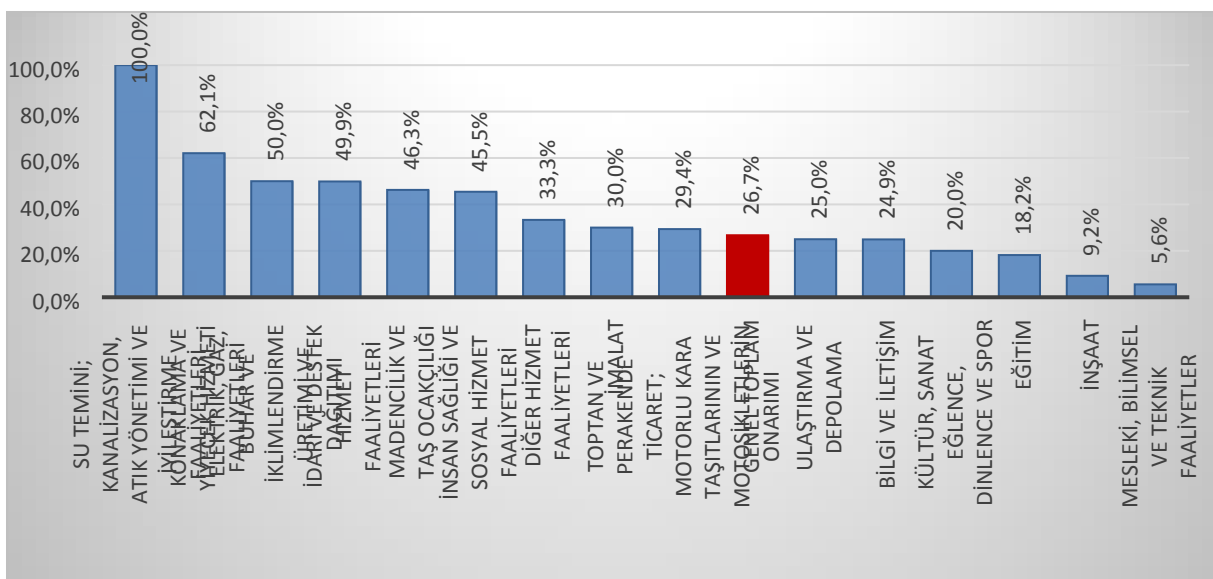
Şekil 12: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,5'ini kadınlar oluşturmaktayken Sivas ilinde bu oran yüzde 18,1 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Sivas ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 15,7 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 18,5 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33,2 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,6'da kalmıştır. Türkiye genelinde part-time çalışma kadın istihdamını artırırken Sivas ilinde part-time çalışma kadın istihdamını ciddi oranda etkilememiştir. Türkiye geneli ile aynı durum söz konusu değildir.

Şekil 13: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

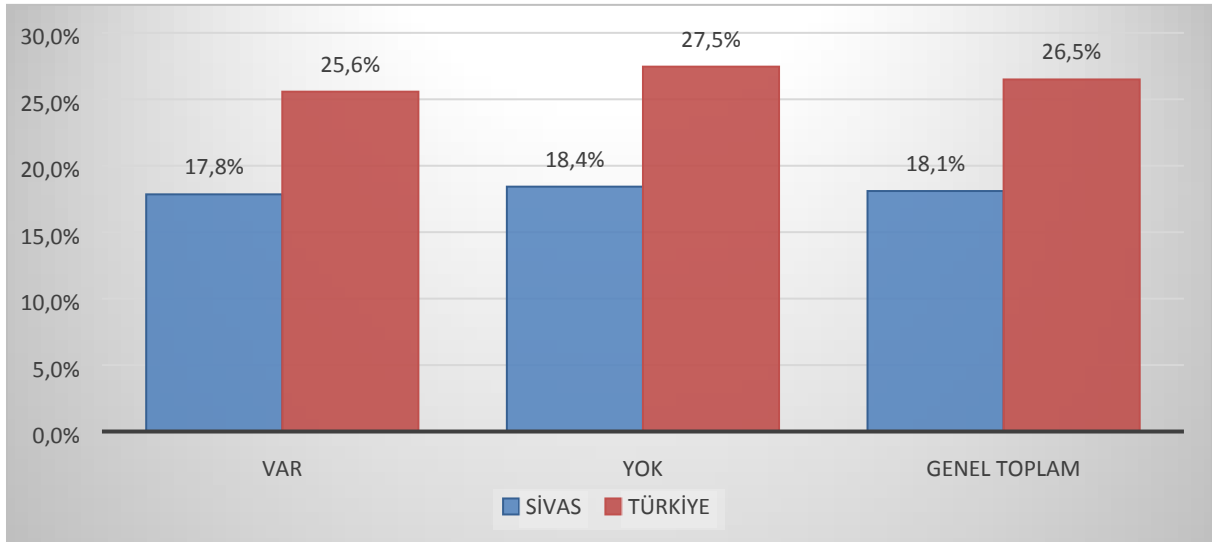

Kaynak: İPA 2017

Sivas ilinde işyerlerinin yüzde 26,7'sinde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 25,7'dir. Sivas ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri oranı Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe görünmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işyerlerinin tamamında vardiyalı çalışma söz konusudur. Ancak Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe işyeri sayısının bir olması da bu oranın yüksek olmasına sebep olmaktadır. Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü ise en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur. Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni çalışma saatlerinin düzenli olmasından kaynaklanmaktadır. Vardiyalı çalışmayı az yapan bir diğer sektör olan inşaat sektöründe bu oran yüzde 9,2 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu sektörde vardiyalı çalışmanın az yapılmasının nedeni ise işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Sivas ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, Madencilik ve Taş Ocaklığı, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Diğer Hizmet Faaliyetleri, İmalat, ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri olmuştur.

Şekil 14: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

Kaynak: İPA 2017

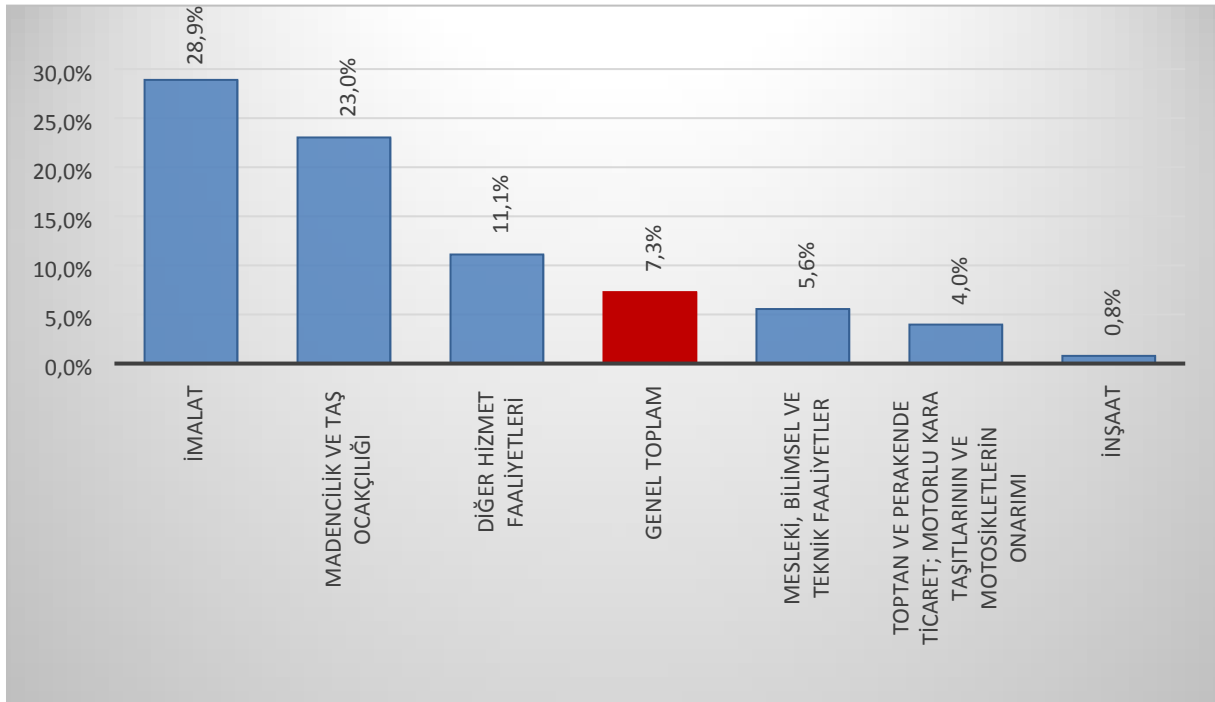
Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz

vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 14’de vardiyanın kadın işgücünün çalışmasını sınırlı oranda etkilediği göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılmayanlarla aynı olduğu görülmüştür. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 17,8’si kadın, yüzde 82,2’ü ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 18,4’e çıkmaktadır. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Sivas ilinde vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 0,6 puan fazladır.

Şekil 15: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

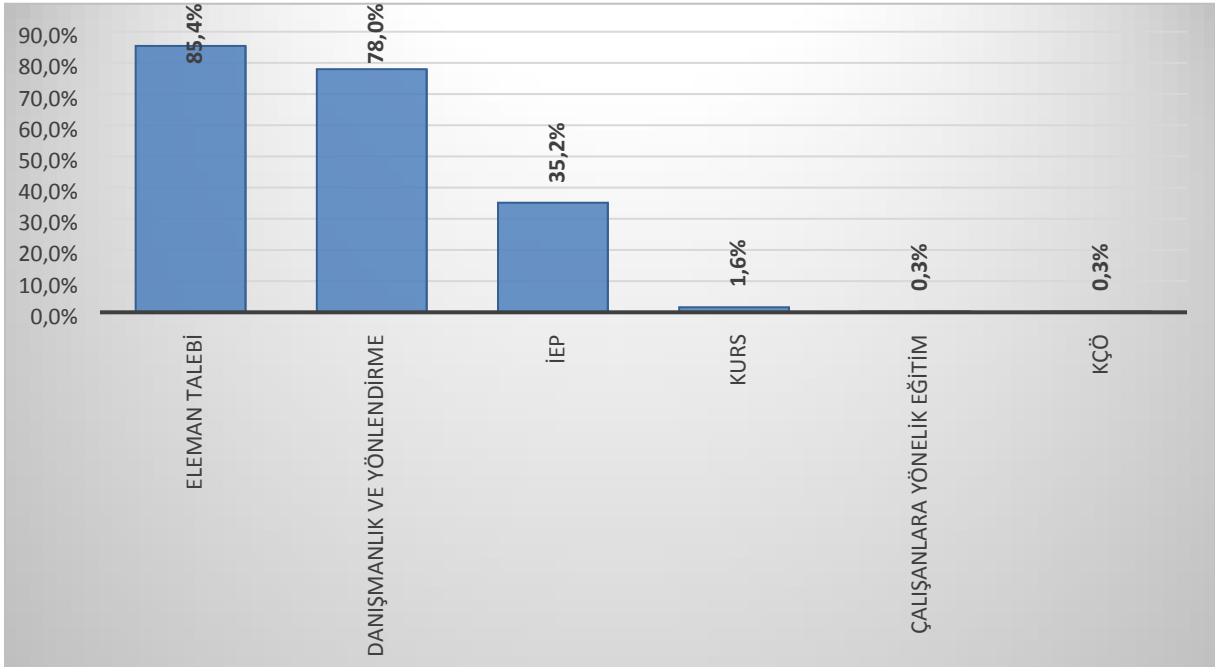
Kaynak: İPA 2017

Sivas ilinde 17 sektörden 6 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 28,9’u ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 23 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapma oranı anlamında Sivas ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalaması ile de benzerlik göstermektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,1’i ihracat yapmakta ve Sivas ilinde olduğu gibi ilk iki

sektör olarak yüzde 55,2 ile İmalat ve yüzde 30,3 ile de Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

Sivas ilinde yoğun olarak İnşaat sektöründe yer alan işverenler olmasına rağmen ihracat yapan işyeri oranı yüzde 0,8 ile son sırada yer almaktadır. İmalat sektörü ilin önemli bir payını oluştururken ihracat yapan işyerlerinde de yoğunluktadır. İmalat sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 29'u ihracat yapmaktadır. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlerle nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 16: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

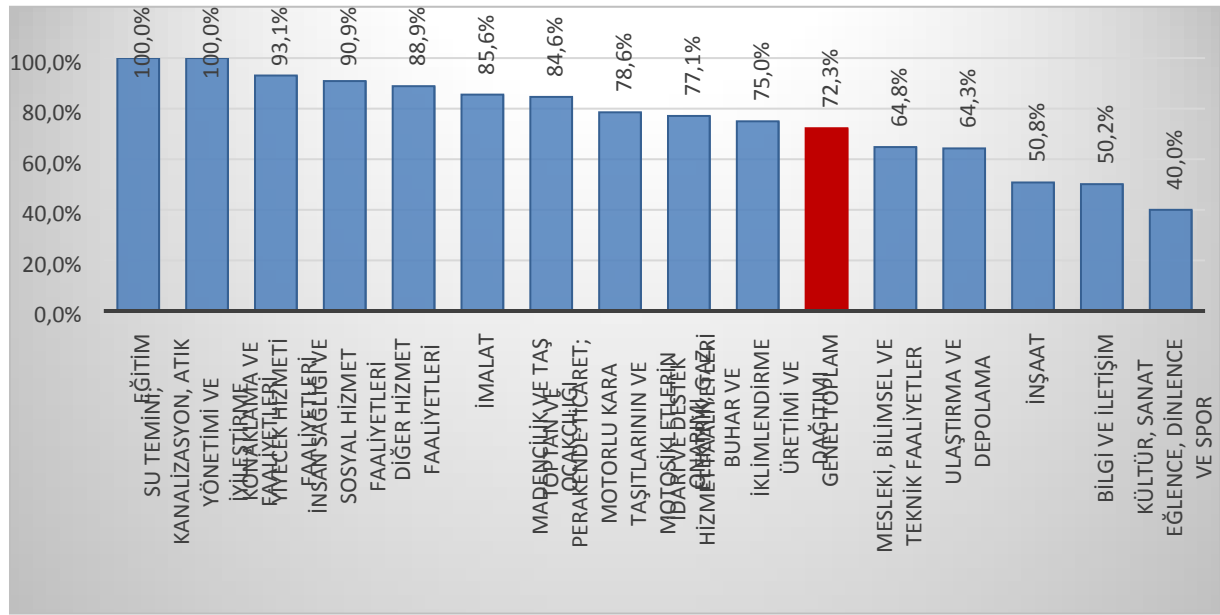

Kaynak: İPA 2017

Sivas ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 72,3'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 55,4 olarak gerçekleşerek, bu oran Sivas ili için Türkiye ortalamasının üstünde bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok Eleman Talebi hizmeti almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 78'i Danışmanlık ve İşe Yerleştirme Hizmetlerinden yararlanırken yüzde 35,2'si İşbaşı Eğitim Programı alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir.

Şekil 17: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Kaynak: İPA 2017

Şekil 17’de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Sivas ilinde ziyaret edilen işyerlerinden eğitim sektörü, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetlerinin ilk sırada yer alması tek işletme olduğundan kaynaklanmaktadır. İlin en çok işyerine sahip olan İnşaat sektöründe ise bu oran il geneli ortalaması olan yüzde 72,3’ün altında kalarak yüzde 50,8 seviyesinde gerçekleşmiştir. İlin diğer önde gelen sektörlerinden olan İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde bu oran sırası ile yüzde 85,6 ve yüzde 78,6 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 21: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	1,0%	78,8%	87,9%	37,4%	-	1,0%
İmalat	-	81,8%	94,8%	40,3%	1,3%	5,1%
İnşaat	-	70,8%	78,4%	30,8%	-	-
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	-	66,7%	96,3%	37,0%	-	-
Ulaştırma ve depolama	-	77,8%	77,8%	16,7%	-	-
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	-	76,3%	76,6%	29,1%	-	-
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	-	100,0%	90,9%	36,6%	-	-
Madencilik ve taş ocakçılığı	-	81,9%	81,6%	9,1%	-	-
Eğitim	-	81,8%	72,7%	18,2%	-	-
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	-	80,0%	80,0%	30,0%	-	-
Diğer hizmet faaliyetleri	-	87,5%	75,0%	50,0%	-	12,5%
Bilgi ve iletişim	-	100,0%	24,8%	100,0%	-	-
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	-	66,7%	100,0%	66,7%	-	-
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	-	100,0%	100,0%	50,0%	-	-
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	-	-	-	100,0%	-	-
Genel Toplam	0,3%	78,0%	85,4%	35,2%	0,3%	1,6%

Kaynak: İPA 2017

Sivas ilinde en çok Eğitim ve Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Burada Eğitim sektöründe ziyaret edilen işyerlerinin tamamı, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe ise bir işyeri ziyaret edildiğinden oran yüksek çıkmıştır. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki tablo 21'de yer almaktadır. Eğitim sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin yüzde 81,8'i Danışmanlık ve Yönlendirme, yüzde 72,7'si Eleman Talebi yüzde 18,2'si işbaşı eğitim programı hizmetinden faydalanmışlardır.

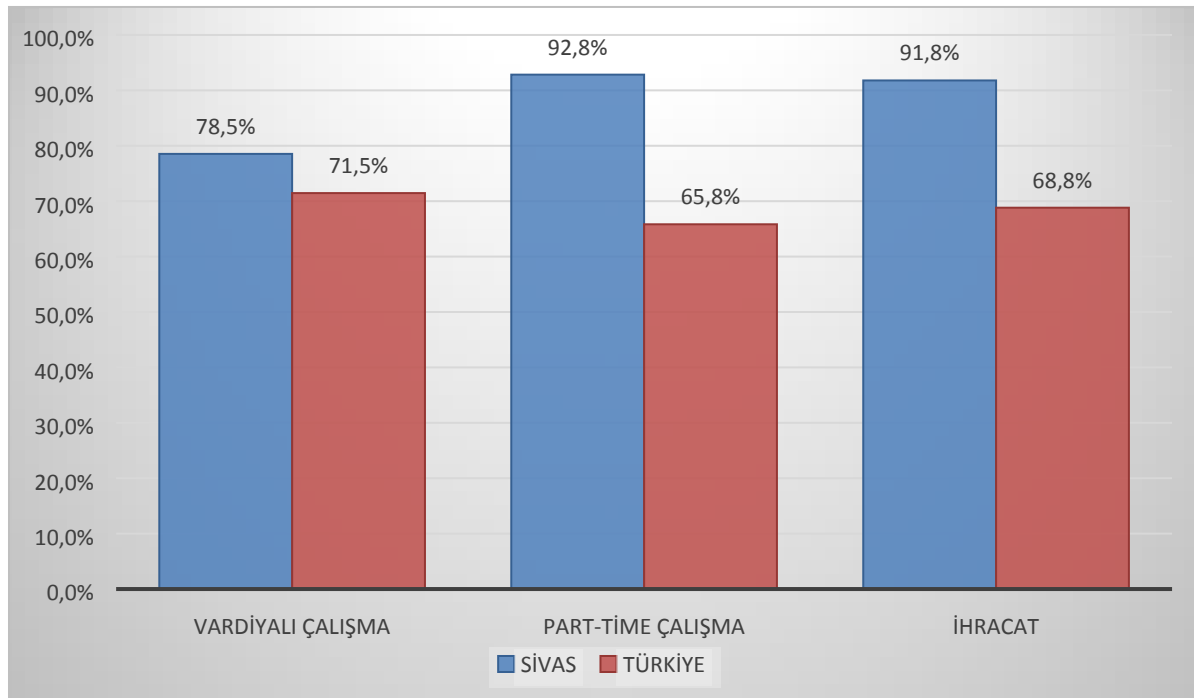
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe yer alan bir işyeri İŞKUR'un sadece İşbaşı Eğitim Programı hizmetinden yararlanmıştır. Bu sektör dışında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin tamamı Danışmanlık ve Yönlendirme, Eleman Talebi ve İşbaşı Eğitim Programından faydalanmışlardır.

İŞKUR'dan eleman talebinden Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörü ile Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektöründe bulunan işletmelerin tamamı yararlanmıştır. Bu durum ildeki işletme sayısının nispeten az olmasından kaynaklanmaktadır. Bu oran imalat sektöründe yüzde 94,8, Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe yüzde 87,9 ve İnşaat sektöründe ise yüzde 78,4 olarak gerçekleşmiştir. İşyeri ağırlığını yoğun olarak elinde tutan bu üç sektör İŞKUR'dan eleman talebinde bulunarak personel ihtiyacını karşılamaya çalışmaktadır.

Özellikle kısa çalışma ödeneği almak için diğer sektörlerle nazaran İmalat sektörü işverenleri daha çok İŞKUR ile temasa geçmiştir. Bu sonuçtan hareketle Sivas ilinde, ekonomik kriz ya da zorlayıcı sebepler dolayısıyla imalat sektöründeki işyerlerinin daha çok İŞKUR'dan destek almış olduğu söylenebilir.

Şekil 18'de ise işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumlarına göre işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları Sivas ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Şekil 18: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapan işyerlerinin yüzde 71,5'i İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktadır. Sivas ilinde ise bu oran yüzde 78,5 ile Türkiye ortalamasının üstünde gerçekleşmiştir. Sivas ilindeki araştırma kapsamına giren tüm işyerlerinin yüzde 26,7'si vardiyalı çalışma yapmaktadır.

Sivas ilinde işyerlerinin yüzde 7,3'ü ihracat yaparken, bu işyerlerinin hemen hemen tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Söz konusu oran Türkiye genelinin üzerindedir.

Sivas ilinde part-time çalışma yapılan işyerlerinin % 92,8'i İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktayken, Türkiye genelinde bu oran % 65,8 düzeyindedir.

Mevcut İstihdam

Sivas ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Sivas ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 26 bin 199 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 21 bin 457 çalışan erkeklerden, 4 bin 741 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 22: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

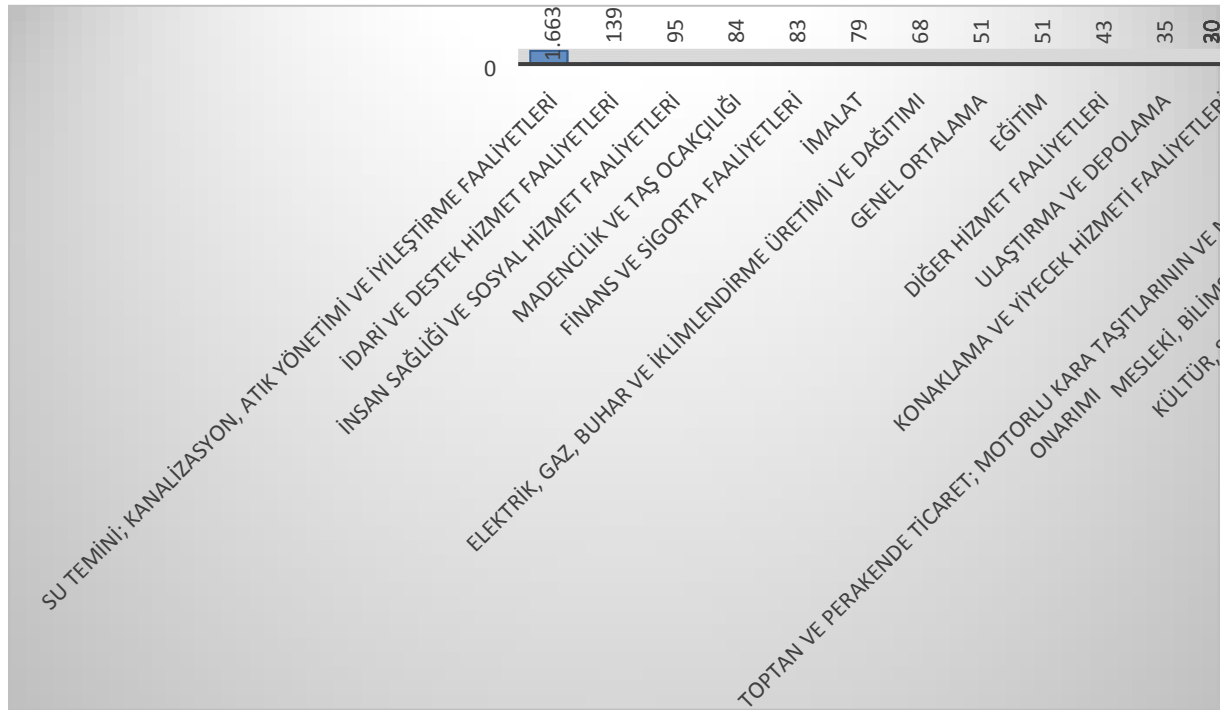
Sektörler	Kadın	Erkek	Toplam
İmalat	1.253	5.980	7.233
İnşaat	228	3.812	4.040
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	610	3.282	3.892
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	946	2.240	3.186
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	143	1.520	1.663
Madencilik ve taş ocaklığı	19	1.076	1.095
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	569	477	1.046
Ulaştırma ve depolama	57	934	991
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	311	601	911
Eğitim	266	290	556
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	99	435	534
Diğer hizmet faaliyetleri	134	252	386
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	42	229	271
Bilgi ve iletişim	35	127	162
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	9	139	148
Finans ve sigorta faaliyetleri	20	63	83
Genel Toplam	4.741	21.457	26.199

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre dağılımda ise; Sivas ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Sivas ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 27,8 oranında, kadınlarda ise yüzde 26,4 oranında İmalat sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı yüzde 27,6 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 22 incelendiğinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının, erkek çalışan sayısını geçtiği, Eğitim sektöründe ise yakın olduğu görülmektedir.

Şekil 19: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki şekil 19'de Sivas ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 51 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörü işyerlerinde ortalama 1663; ikinci sırada bulunan İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe 139 kişi ve üçüncü sırada bulunan İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri 95 kişi istihdam edilmektedir. Burada Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörüne ait çalışma kapsamında bir işyeri ziyaret edildiği için söz konusu sektörde toplam çalışan sayısı çıkmıştır. Bu üç sektör il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 23'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 23: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın	Erkek	Toplam
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	128	5.145	5.273
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	630	4.470	5.100
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	961	3.311	4.272
Hizmet Ve Satış Elemanları	914	2.952	3.866
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1.196	1.760	2.957
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	242	1.971	2.213
Profesyonel Meslek Mensupları	610	1.374	1.985
Yöneticiler	59	405	464
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	69	69
Genel Toplam	4.741	21.457	26.199

Kaynak: İPA 2017

Toplam çalışanların içerisinde Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 20,1'i, erkek çalışanların yüzde 23,9'u ve kadın çalışanların yüzde 2,7'si bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubu yer almakta ve yüzde 19,4 oranında çalışanı barındırmaktadır.

Sivas ilinde kadınların yüzde 12,8'i Profesyonel Meslek Mensupları, yüzde 25,2'si Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda yer almaktadır. Erkeklerin ise yüzde 6,4'ü Profesyonel Meslek Mensupları ve yüzde 8,2'si Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda yer almaktadır.

Tablo 24: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşyeri Yaşı (Yıl)	Kadın	Erkek	Toplam
0-4	778	3.215	3.993
5-9	1.333	3.603	4.935
10-14	1.017	4.116	5.133
15-19	750	3.336	4.085
20-24	484	3.005	3.489
25+	380	4.183	4.563
Genel Toplam	4.741	21.457	26.199

Kaynak: İPA 2017

Tablo 24'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. Bu tabloda işyeri yaşı arttıkça kadın çalışan oranı azalmaktadır. 15-19 yaş arasında olan işyerlerinde

Çalışanların yüzde 18,3'ü kadınlardan oluşmaktayken, 25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinde çalışanların içindeki kadınların oranı yüzde 8,3' tür.

Tablo 25: En Fazla alışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Temizlik Görevlisi	ağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Temizlik Görevlisi
ağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Makineci (Dikiş)	Güvenlik Görevlisi
Güvenlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi	Beden İşçisi (Genel)
Makineci (Dikiş)	Büro Memuru (Genel)	ağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Beden İşçisi (Genel)	Güvenlik Görevlisi	Beton Ve Betonarme Kalıpcısı
Beton Ve Betonarme Kalıpcısı	Hasta Ve Yaşlı Bakım Elemanı	şoför-Yük Taşıma
Büro Memuru (Genel)	Kasiyer	Kamyon şoförü
Garson (Servis Elemanı)	Hemşire	İnşaat İşçisi
şoför-Yük Taşıma	ocuk Bakıcısı/ocuk Bakım Elemanı	Garson (Servis Elemanı)
İnşaat İşçisi	Sekreter	Metal İşleme Tezghları Ayarı-Operatörleri

Kaynak: İpa 2017

Tablo 25'de ise Sivas ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle ilk beş mesleğin erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında benzerlik göstermesi toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklıdır. Temizlik Görevlisi, ağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Güvenlik Görevlisi meslekleri hem kadınlar hem de erkek çalışanlar arasında en fazla çalışılan ortak meslekleri oluşturmaktadır. Kadınların en fazla çalıştığı meslekler içerisinde erkeklerden farklı olarak Büro Memuru(Genel), Sekreter, Makineci (Dikiş), ocuk Bakıcısı/ocuk Bakım Elemanı, Kasiyer, Hemşire ve Hasta Ve Yaşlı Bakım Elemanı bulunmaktadır.

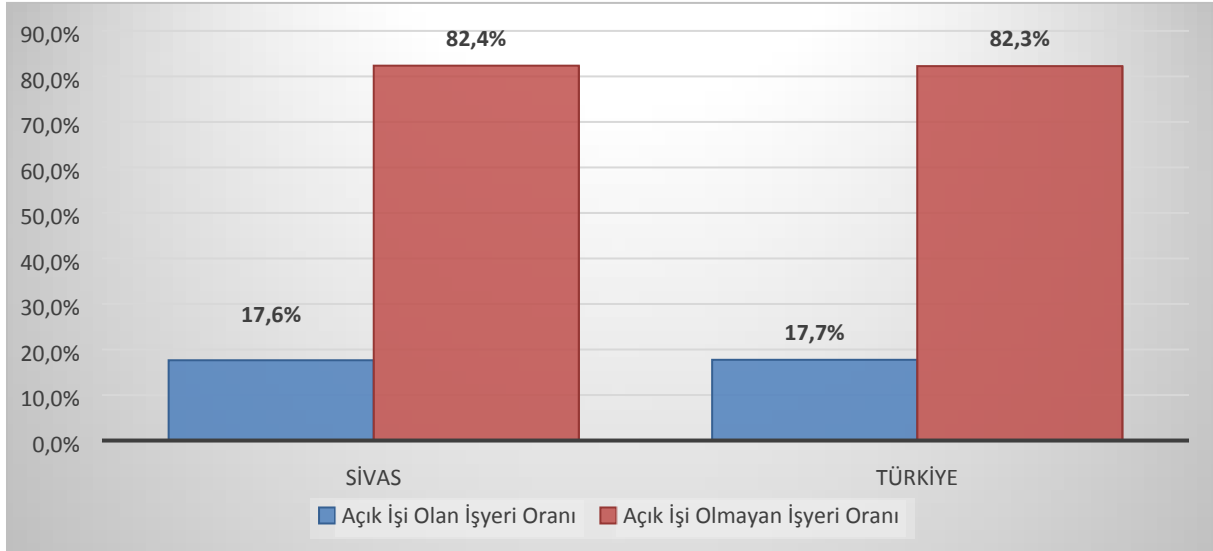
AÇIK İşLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve işyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile

aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 20: Açık İş Olan İşyeri Oranı

Kaynak: İPA 2017

Sivas ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 17,6'sında açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalaması ile yaklaşık aynıdır. Türkiye geneli için açık iş olan işyeri oranı yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir.

Sivas ilinde 91 işyerinden 490 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 26'da gösterilmiştir.

Tablo 26: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Açık İş Sayısı
İmalat	182
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	131
İnşaat	81
Ulaştırma ve depolama	25
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	22
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	14
Madencilik ve taş ocaklığı	12
Diğer hizmet faaliyetleri	9
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	5
Eğitim	4
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2
Bilgi ve iletişim	2
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1
Genel Toplam	490

Kaynak: İPA 2017

Sivas ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 490 kişilik açık işin yüzde 37,1'ine tekabül eden 182 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Toptan ve Perakende Ticaret, İnşaat ile Ulaştırma ve depolama sektörleridir.

Tablo 27’de ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Tablo 27: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşyeri Oranı

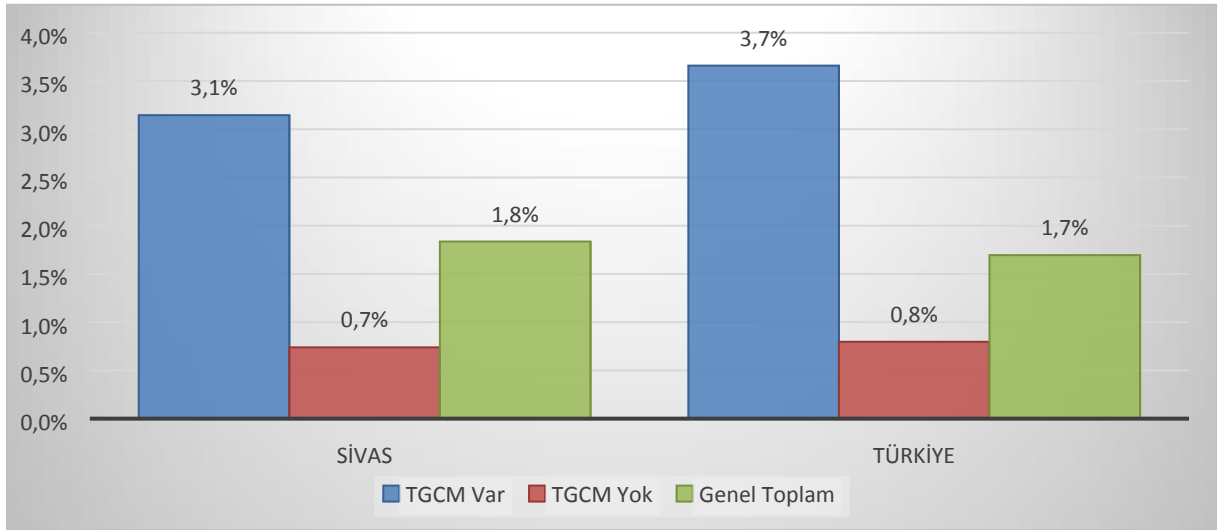
Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İş Olan İşyeri Oranı
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	3,3%	100,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2,5%	30,7%
Ulaştırma ve depolama	2,5%	25,5%
İmalat	2,5%	25,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	2,3%	23,8%
Diğer hizmet faaliyetleri	2,3%	22,2%
İnşaat	2,0%	20,7%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1,8%	18,2%
Bilgi ve iletişim	1,2%	17,8%
Madencilik ve taş ocaklığı	1,1%	12,5%
Eğitim	0,7%	10,7%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,1%	9,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	4,6%
Genel Toplam	1,8%	17,6%

Kaynak: İPA 2017

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 27’den de görüleceği üzere Sivas ilinde açık iş oranı yüzde 1,8 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Sivas ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 98 kişilik dolu kadronun yanında 2 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 3,3 ile Toptan ve perakende ticaret sektörü olarak tespit edilmiştir.

Açık işi olan işyeri oranında da Toptan ve perakende ticaret sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki ziyaret edilen işyerlerinin tamamında açık iş bulunmaktadır. Bu sektörü yüzde 30,7 ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ve yüzde 25,5 ile Ulaştırma ve depolama sektörü takip etmektedir.

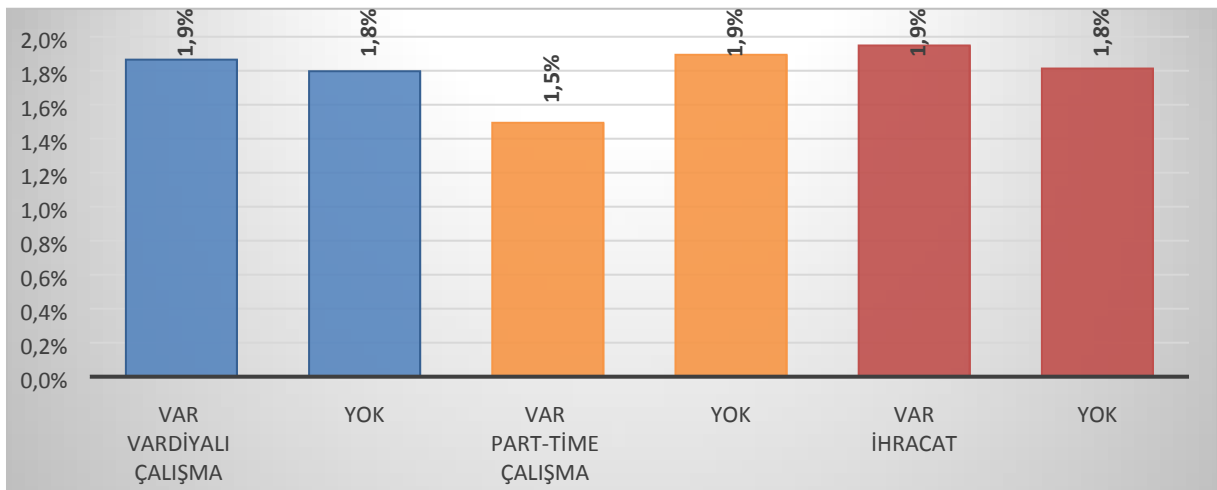
Şekil 21: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

Kaynak: İPA 2017

Sivas ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 3,1; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,7 olarak gerçekleşmiştir. Sivas ilinin bu oranları Türkiye ortalamasının altında kalmıştır. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 22: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

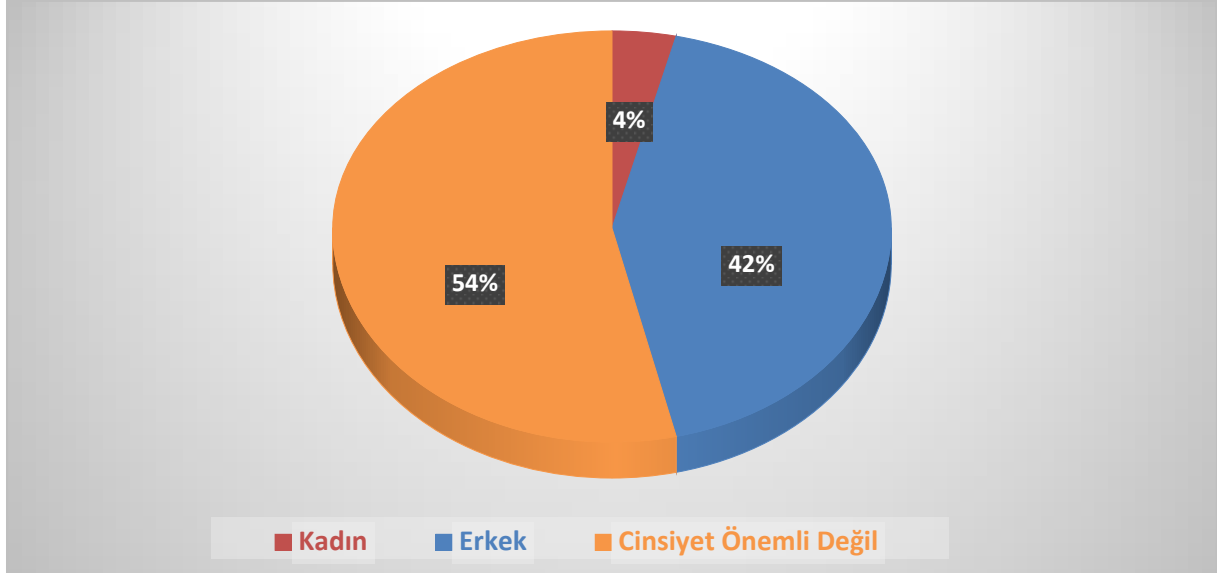

Kaynak: İPA 2017

Sivas ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 1,9, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,8 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 1,5, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,9'dur. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 1,9, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,8 olarak tespit edilmiştir.

İşyerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapması açık iş oranını önemli ölçüde etkilemediği görülmüştür.

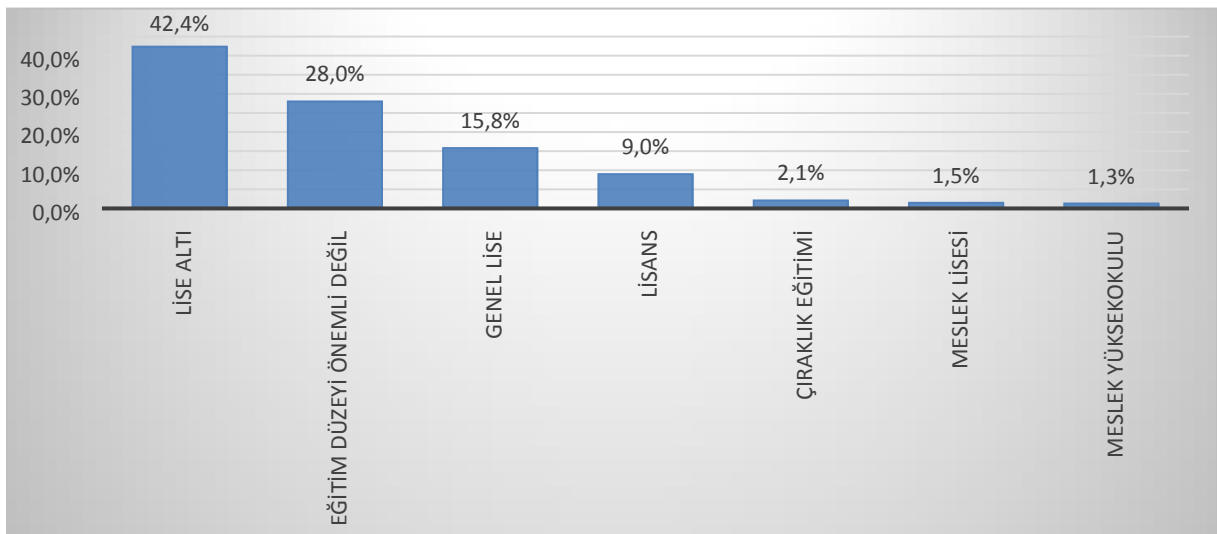
Şekil 23: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki şekil 23’de ise Sivas ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 42’sinde işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise oldukça düşük düzeyde kalmış ve bu oran yüzde 4 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 54 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 24: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

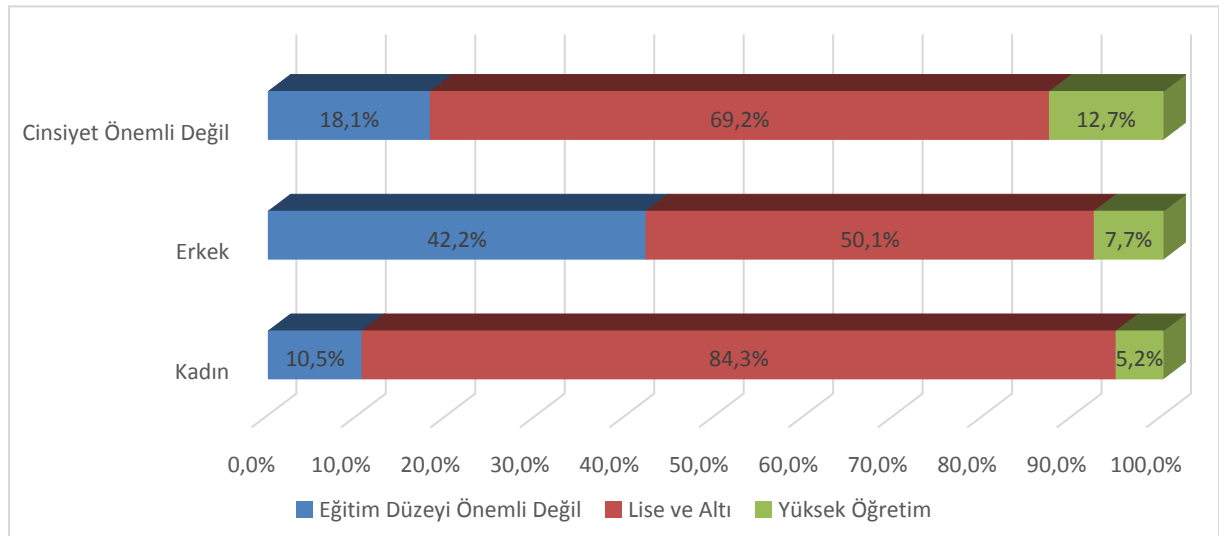
Kaynak: İPA 2017

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Sivas ilindeki açık işlerin yüzde 42,4'ünde işverenler lise altı eğitim düzeyini talep etmişlerdir. En fazla oranda ikinci sırada herhangi bir eğitim düzeyi talep etmemişlerdir. Bu durum iş piyasasında eğitim gerektirmeyen düşük nitelikli işlerinde fazlalığından kaynaklanmaktadır. Açık iş taleplerinde yüzde 70,4 gibi yüksek bir oranda lise altı ve eğitim düzeyi önemli değil seçilmesi bunu doğrular nitelikte olduğu gibi lise ve lise üstü eğitim seviyesine sahip olan kişiler için özel politikaların uygulanmasını da zorunlu kılmaktadır.

Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 1,3 ile meslek yüksekokuludur.

Şekil 25: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2017

Şekil 25'de görüleceği üzere lise ve altı seviyesi genel olarak ağırlıkta talep edilmiştir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla oranda lise ve altı seviyesinde işgücü talep edilmiştir. Ayrıca erkeklerde talep edilen açık işlerde herhangi bir eğitim seviyesinin istenmemesi kadınlara göre daha fazladır. Grafikte öne çıkan bir diğer husus da; herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerde yükseköğretim seviyesindeki işgücü talepleri, cinsiyet tercihinde bulunulan açık işlerdeki yükseköğretim tercihinine göre daha fazladır. Zira bu eğilimin nedeni, eğitilmiş işgücünün talep edildiği sektör ve mesleklerdeki "beyaz yakalı" istihdamı ön plana çıkmasıyla işgücü talebinde cinsiyet tercihinin eğitim tercihinin yanında çok bir anlam ifade etmemesi olarak söylenebilir.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken

bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir. Tablo 28’de Sivas ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 28: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Eğitim Seviyesi Önemli Değil	Lise ve Altı	Yüksek Öğretim
İmalat	34,4%	56,7%	8,9%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	27,3%	71,1%	1,6%
İnşaat	21,5%	72,1%	6,4%
Ulaştırma ve depolama	20,0%	80,0%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	42,9%	57,1%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	0,0%	100,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	16,7%	58,3%	25,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	55,6%	0,0%	44,4%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	100,0%	0,0%
Eğitim	0,0%	0,0%	100,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	100,0%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	28,0%	61,7%	10,3%

Kaynak: İPA 2017

İşyerlerinden alınan açık işlerin tamamı için yükseköğretim seviyesinde talep verilen sadece üç sektör bulunmaktadır. Bu sektörler, Eğitim, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ve Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleridir. Tamamen lise ve altı seviyesinde açık iş verilen sektörler ise Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ve Bilgi ve iletişim İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörleri olmuştur.

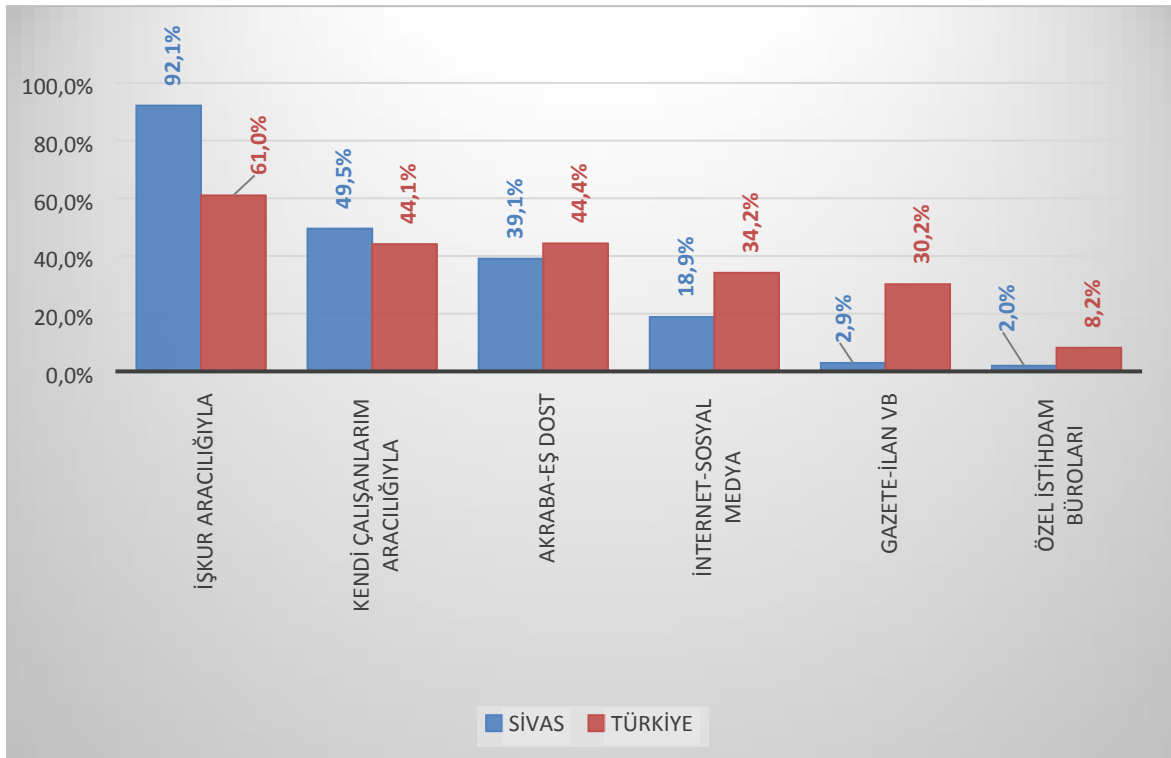
İmalat sektöründeki açık işlerin yüzde 34,4 gibi bir oranında herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bulunulmamıştır. Bu husus da aslında bu işlerin çok nitelik gerektirmeyen meslekler olduğunu ifade etmektedir. Bir diğer ifadeyle lise altı ya da üniversite mezunu işgücü de işe başvuru yapsa işveren nezdinde çok bir anlam ifade etmeyecektir. İşe başvuru yapacak kişiler açısından ise; işin düşük nitelikli olmasından dolayı ortalama ya da daha yüksek bir eğitim seviyesine sahip olanların bu işlere başvuru yapmayacağı da göz önünde bulundurulmalıdır. Herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmeyen ikinci sektör ise Toptan ve perakende ticaret sektörü olmuştur. İnşaat sektöründeki açık

işlerin yüzde 21,5’inde işverenler “eğitim seviyesi önemli değil” seçeneğini tercih etmişlerdir. Bu sektördeki açık işlerin yüzde 72,1’inde de lise ve altı seviyesi talep edilmiştir.

Açık işlerinde işverenlerin mutlaka belirli bir eğitim seviyesinde talep verdikleri sektörler ise; Eğitim, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Bilgi ve iletişim, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ve İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Sivas ili için 3 lokomotif sektör olan imalat, inşaat ile toptan ve perakende ticaret sektöründe açık işlerde yükseköğretim mezunu talebinin düşük oranda kalması bu alanda mezun olan kişilerin işe yerleşebilmesi için farklı politikaların geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu sektörlerin yükseköğretim altı tercih etmesi aslında ara eleman ihtiyacının olduğu anlamına da gelmektedir.

Şekil 26: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 26’da Sivas ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Sivas ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 92,1 gibi büyük

bir oranı İŞKUR aracılığıyla ile aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 61 olarak gerçekleşmiştir. İŞKUR'un iş piyasasındaki etkinliği il düzeyinde oldukça yüksek olduğu söylenebilir. Sivas ilinde işverenler daha sonra Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalını kullanmıştır. Açık işlerin yüzde 39,1'i Akraba- Eş Dost aracılığı ile aranmaktadır. Özel İstihdam Büroları ise Sivas ilinde arama kanalı olarak en düşük oranda kullanılmaktadır.

Tablo 29: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi	İŞKUR aracılığıyla	Kendi çalışanlarım aracılığıyla	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya	Gazete-İlan vb	Özel İstihdam Büroları
Eğitim Düzeyi						
Önemli Değil	85,2%	37,7%	55,4%	3,7%	0,8%	0,0%
Çıraklık Eğitimi	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Lise altı	100,0%	55,7%	29,3%	17,8%	1,5%	0,0%
Genel lise	94,8%	69,5%	34,2%	52,1%	6,6%	0,0%
Meslek lisesi	100,0%	13,8%	28,0%	14,2%	72,0%	0,0%
Meslek yüksekokulu	49,8%	16,5%	50,6%	0,0%	0,0%	0,0%
Lisans	74,8%	20,7%	29,0%	20,5%	0,0%	21,8%
Genel Toplam	92,1%	49,5%	39,1%	18,9%	2,9%	2,0%

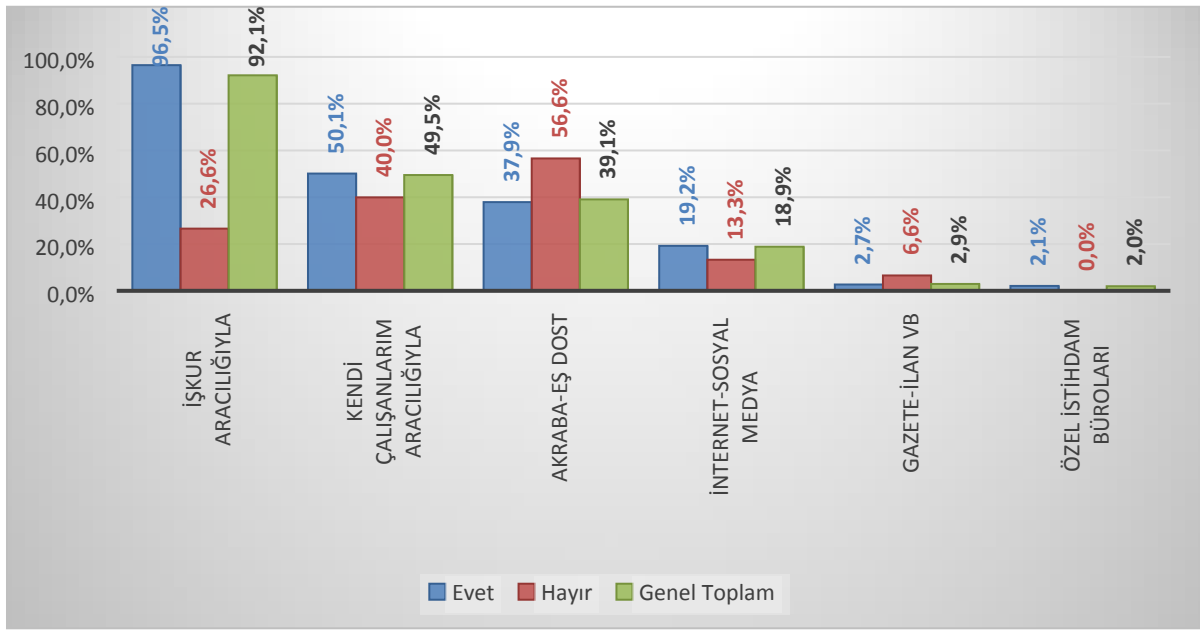
Kaynak: İPA 2017

Çıraklık eğitiminde talep verilen açık işlerde İnternet-Sosyal Medya, gazete ilan vb. ve özel istihdam büroları arama kanalları hiç kullanılmamıştır. Bunun yanı sıra İŞKUR aracılığı, Kendi Çalışanlarım aracılığı ve Akraba Eş dost aracılığında ise tamamı kullanılmıştır. Lise altı, Çıraklık eğitimi, Meslek Lisesi eğitim seviyesinde talep edilen açık işlerin tamamı İŞKUR aracılığı ile aranmaktadır. Genel toplamın yüzden fazla olması işverenlerin açık işlerde birden fazla iş arama kanalını birlikte kullandığından kaynaklanmaktadır.

Eğitim seviyesi tercihinde bulunulmayan açık işler için işverenler çoğunlukla İŞKUR Aracılığıyla arama kanalını tercih ederken Gazete-İlan vb. arama kanalı en az tercih edilmiştir. Lisans düzeyindeki açık işleri karşılamak için işverenlerin tüm arama kanallarını etkin bir şekilde kullandığı gibi Özel İstihdam Büroları arama kanalını kullanan tek eğitim seviyesi olduğu görülmektedir.

Şekil 27'de ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

Şekil 27: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

Kaynak: İPA 2017

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde ilk sırada yüzde 96,5 gibi önemli bir oranda İŞKUR aracılığı ikinci sırada yüzde 50,1 ile Kendi Çalışanlarım aracılığı ile arama kanalı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinin yüzde 56,6'sını kendi çalışanları aracılığı ile karşılamaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri açık işleri için Gazete-İlan vb. arama kanalı ile Özel İstihdam Büroları arama kanalını toplamda yüzde 4,8 oranında kullanırken, Kurum hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinde bu arama kanallarını ya hiç kullanmamışlar ya da çok düşük oranda kullandıkları görülmüştür.

Tablo 30: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	2	4	1	-	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	1	6	2	3	2	2
Takım Çalışması	3	5	8	3	-	6	3
İletişim ve İfade Yeteneği	4	6	2	4	-	3	4
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	5	9	5	5	1	7	5

Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	6	7	3	7	-	5	6
Satış ve Pazarlama Becerisi	9	3	1	6	-	4	7
Bilgisayar kullanımı	7	8	7	8	-	8	8
Proje Tabanlı Çalışma	8	4	9	9	2	9	9

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alan oluşturmaktadır.

Sivas ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi gelmektedir. İkinci sırada ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve daha sonra Takım Çalışması, İletişim ve İfade Yeteneği, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Satış ve Pazarlama Becerisi, Bilgisayar kullanımı ve Proje Tabanlı Çalışma gelmektedir.

Akraba - Eş Dost, Kendi çalışanlarını aracılığı ve İŞKUR aracılığıyla arama kanalını kullanan işverenler en çok Fiziki ve Bedensel Yeterlilik beceresini talep etmiştir. Gazete-ilan vb arama kanalında en çok Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, İnternet-Sosyal Medya Arama kanalında en çok Satış ve Pazarlama Becerisi, Özel İstihdam Büroları arama kanalında ise en çok Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) becerisi istenen açık işler talep edilmiştir. Ayrıca Özel İstihdam Büroları arama kanalını kullanan işverenler Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Proje Tabanlı Çalışma becerisini talep etmiş diğer becerilerde bu arama kanalını kullanmadıkları görülmüştür.

Tablo 31: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

SİVAS	Açık İş Sayısı
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	3
Hizmet Ve Satış Elemanları	119
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	142
Profesyonel Meslek Mensupları	41
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	89
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	36
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	50
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	10
GENEL TOPLAM	490

Kaynak: İPA 2017

Sivas ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; En fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş

sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 29'dur. İkinci sırada ise yüzde 24 ile Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubu bulunmaktadır.

Açık sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 32'de meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Sivas ili için tespit edilen yüzde 1,8'lik açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 4,3 ile Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırayla Hizmet ve satış elemanları ile Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar gelmektedir.

Tablo 32: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

SİVAS	Açık İş Oranı
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	4,3%
Hizmet ve satış elemanları	3,0%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	2,7%
Profesyonel meslek mensupları	2,0%
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	1,7%
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	1,2%
Nitelik gerektirmeyen meslekler	1,2%
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	0,5%
GENEL TOPLAM	1,8%

Kaynak: İPA 2017

İl geneli açık iş oranının altında bulunan meslek grupları ise Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar, Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar, Nitelik gerektirmeyen meslekler, Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları meslek grubunda olduğu görülmüştür.

Tablo 33: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	-	1,5%	-	0,6%
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	-	41,3%	1,2%	18,1%
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	42,4%	3,5%	7,7%	7,3%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	-	22,0%	36,8%	29,1%
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	-	3,0%	1,5%	2,1%
Profesyonel meslek mensupları	5,2%	6,1%	10,4%	8,4%
Hizmet ve satış elemanları	47,2%	13,3%	31,1%	24,2%
Nitelik gerektirmeyen meslekler	5,2%	9,3%	11,3%	10,2%
GENEL TOPLAM	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde 47,2 oranında Hizmet ve Satış Elemanları; yüzde 42,4 oranında Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar; yüzde 5,2 oranında Profesyonel Meslek Mensupları ve Nitelik gerektirmeyen meslekler meslek grubunda istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Erkek işgücü taleplerinin ise bütün meslek grubunda olduğu görülmektedir. Örneğin; Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda açık işlerde kadın işgücü tercihinde hiç talep bulunmazken, erkek işgücü taleplerinde yüzde 41,3'ü bu meslek grubunda verilmiştir.

Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu, en fazla oranda herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunmayan bir alan olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 36,8'inde işverenler "cinsiyet önemli değil" seçeneğini tercih etmişlerdir.

En fazla oranda erkek işgücü tercihinde bulunulmuş olan meslek grupları ise Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ile Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grupları olmuştur.

Tablo 34' de ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar için ilk sırada Bilgisayar Kullanımı, ikinci sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe gelmiştir. Daha sonra ise İletişim ve İfade Yeteneği ve Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) ön plana çıkmıştır.

Hizmet ve Satış Elemanları için ise ilk sırada İletişim ve İfade Yeteneği Becerisi daha sonra Satış ve Pazarlama ile Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerileri önemlidir. Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik Takım Çalışması ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ön plana çıkmıştır.

Profesyonel Meslek Mensuplarında İlk sıralarda Bilgisayar kullanımı, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Proje Tabanlı Çalışma becerisi talep edilmektedir.

Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda en çok talep edilen beceri Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi olmuştur. Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek gruplarında Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi ilk sıralarda talep edilmiştir. Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensuplarında ikinci sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik çalışma becerisi istenirken Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda ikinci sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe istenmektedir.

Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceri	BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	5	3	1	1	7	1	2	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	6	3	2	3	2	1	2	2
Takım Çalışması	7	7	2	3	4	3	-	3	3
İletişim ve İfade Yeteneği	3	1	6	4	5	5	4	4	4
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	4	5	4	-	2	8	5	7	5
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	6	4	5	-	6	4	3	5	6
Satış ve Pazarlama Becerisi	8	2	-	-	-	6	5	8	6
Bilgisayar kullanımı	1	8	-	-	1	-	4	-	7
Proje Tabanlı Çalışma	-	9	-	-	3	7	6	6	8

Kaynak: İPA 2017

Tablo 35: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	-	-	-	100,0%	-	32,4%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	50,4%	9,3%	5,8%	89,7%	-	52,8%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	59,8%	8,5%	19,6%	82,9%	-	40,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	44,6%	0,7%	7,1%	97,9%	-	63,1%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	70,2%	-	9,9%	49,7%	-	19,8%
Profesyonel Meslek Mensupları	31,1%	-	24,5%	73,0%	23,4%	12,5%
Hizmet Ve Satış Elemanları	27,6%	1,8%	49,8%	96,5%	-	59,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	18,3%	-	-	100,0%	-	26,1%
GENEL TOPLAM	39,1%	2,9%	18,9%	92,1%	2,0%	49,5%

Kaynak: İPA 2017

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubu olmuştur. Tüm meslek gruplarında İŞKUR aracılığı kullanılmış ve ortalama yüzde 92,1 oranı ile yüksek bir oranda kullanılmıştır.

Bu tabloda öne çıkan bir diğer husus açık işlerin karşılanması için kullanılan arama kanalları içinde meslek gruplarına göre özel istihdam büroları dışında birden fazla arama kanalı kullanılmaktadır. Özel İstihdam Bürolarının kullanıldığı bir meslek grubu bulunmaktadır. Bu da yüzde 23,4 ile Profesyonel Meslek Mensupları olmuştur. Geriye kalan diğer meslek gruplarında özel istihdam büroları açık iş arama kanalı olarak kullanılmamıştır. Ayrıca Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek gruplarında Gazete-İlan vb, İnternet-Sosyal Medya, Özel İstihdam Büroları aracılığı ile açık işlerin karşılanması tercih edilmemiştir.

Tablo 36: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslek	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe
Makineci (dikiş)	-	2	-	4	-	-	-	3	1
İplik eğirme operatörü (ring/vater/vargel)	-	1	-	-	-	-	-	2	-
Reyon görevlisi	-	3	5	2	-	1	4	-	5
Satış danışmanı	4	-	2	1	7	3	6	5	7
Kasiyer	-	2	3	-	-	-	1	-	-
Garson (servis elemanı)	-	1	-	1	-	3	-	4	2
Şoför-yük taşıma	-	1	-	5	-	6	3	4	2
Ahşap mobilya imalatçısı	-	1	-	-	-	-	4	3	2
Kat hizmetleri elemanı/kat görevlisi	-	2	-	-	-	-	-	1	-
Beden işçisi (genel)	-	1	-	-	-	-	-	-	-

Kaynak: İPA 2017

Tablo 36’da Sivas ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Makineci (dikiş) mesleğinde becerilerdeki ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe yer almaktadır. Satış Danışmanı mesleğinde ise talep edilen becerilerin başında iletişim ve ifade yeteneği gelmektedir. Garson (servis elemanı), Şoför-yük taşıma, Ahşap mobilya imalatçısı ve Beden işçisi (genel) mesleklerinde için ise ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi talep edilmiştir. Kasiyer mesleğinde ilk sırada Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Reyon Görevlisi mesleğinde ilk sırada Satış ve Pazarlama Becerisi talep edilmektedir.

Tablo 37: En Çok Açık İş Olan Meslekler

TOPLAM	KADIN	ERKEK
Makineci (dikiş)	Reyon görevlisi	Şoför-yük taşıma
İplik eğirme operatörü (ring/vater/vargel)	Sekreter	Ahşap mobilya imalatçısı
Reyon görevlisi	Ön muhasebeci	Mermer işçisi
Satış danışmanı	Aşçı yardımcısı	Elektrikçi (genel)
Garson (servis elemanı)	Grafiker	Garson (servis elemanı)
Kasiyer	Temizlik görevlisi	İnşaat işçisi
Şoför-yük taşıma		İnşaat mühendisi
Beden işçisi (genel)		Mobilya montaj ustası
Kat hizmetleri elemanı/kat görevlisi		Gaz altı kaynakçısı
Ahşap mobilya imalatçısı		Aşçı

Kaynak: İPA 2017

Sivas ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Makineci (dikiş), İplik eğirme operatörü (ring/vater/vargel), Reyon görevlisi, Satış danışmanı, Garson (servis elemanı), Kasiyer, Şoför-yük taşıma, Beden işçisi (genel), Kat hizmetleri elemanı/kat görevlisi ve Ahşap mobilya imalatçısıdır.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Reyon görevlisi, Sekreter, Ön muhasebeci, Aşçı yardımcısı, Grafiker, Temizlik görevlisidir.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de Şoför-yük taşıma, Ahşap mobilya imalatçısı, Mermer işçisi, Elektrikçi (genel), Garson (servis elemanı), İnşaat işçisi, İnşaat mühendisi, Mobilya montaj ustası, Gaz altı kaynakçısı ve Aşçıdır.

Tablo 38: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	2	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	4	1	3	2
Takım Çalışması	8	3	2	3
İletişim ve İfade Yeteneği	6	5	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	7	4	6	5
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	2	7	5	6
Satış ve Pazarlama Becerisi	5	8	8	7
Bilgisayar kullanımı	3	9	7	8
Proje Tabanlı Çalışma	9	6	9	9

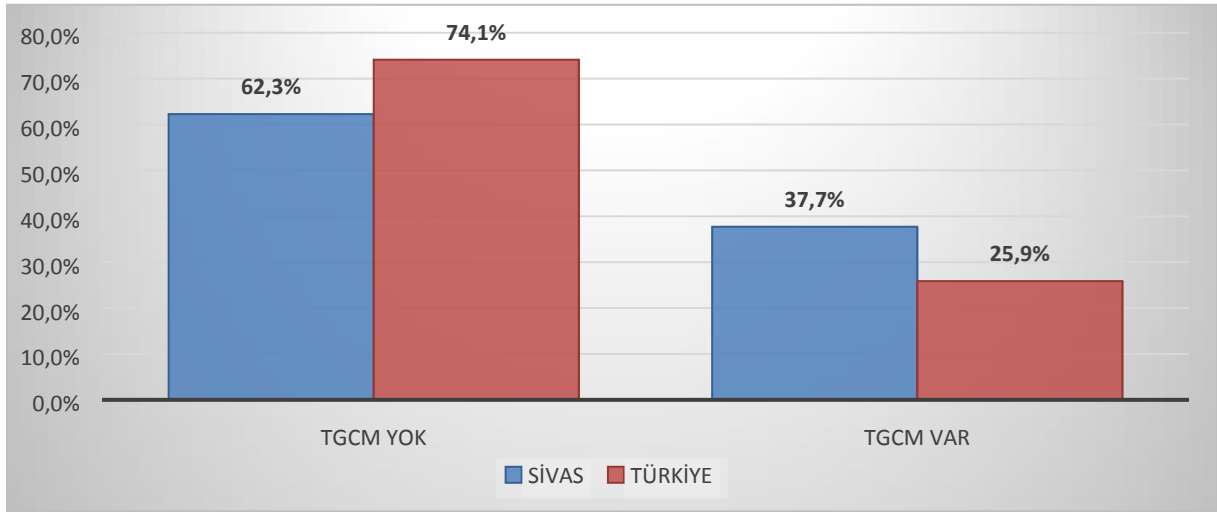
Kaynak: İPA 2017

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ilk iki sırada farklılık göstermektedir. Kadınlarda ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi iken, erkeklerde ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olarak tespit edilmiştir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, ikinci öncelik de Takım Çalışması becerisi olarak görülmektedir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Sivas ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

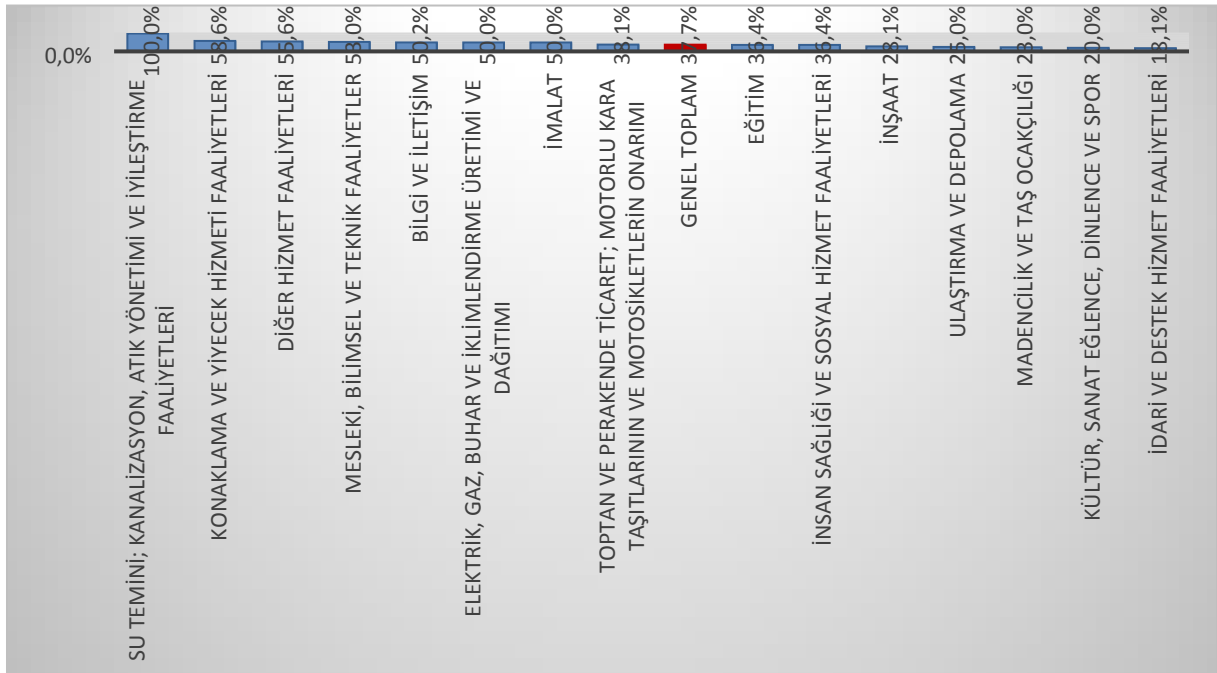
Şekil 28: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

Kaynak: İPA 2017

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20+ istihdamlı 99 bin 806 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 825 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Sivas ilinde ise 20+ istihdamlı 515 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 194 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Türkiye genelinde her yüz işyerinden 26'sında tgcm varken Sivas ilinde bu oranın her yüz işyerinden 38 tanesinde olduğu görülmüştür.

Şekil 29: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

Kaynak: İPA 2017

Sivas ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Finans ve sigorta faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ve Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe olduğu görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve İnşaat sektörü gibi Sivas ilinde işyeri sayısının yoğun olduğu sektörlerin eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının son sıralarda yer alması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörlerin ilde eleman temininde diğer sektörlerle nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

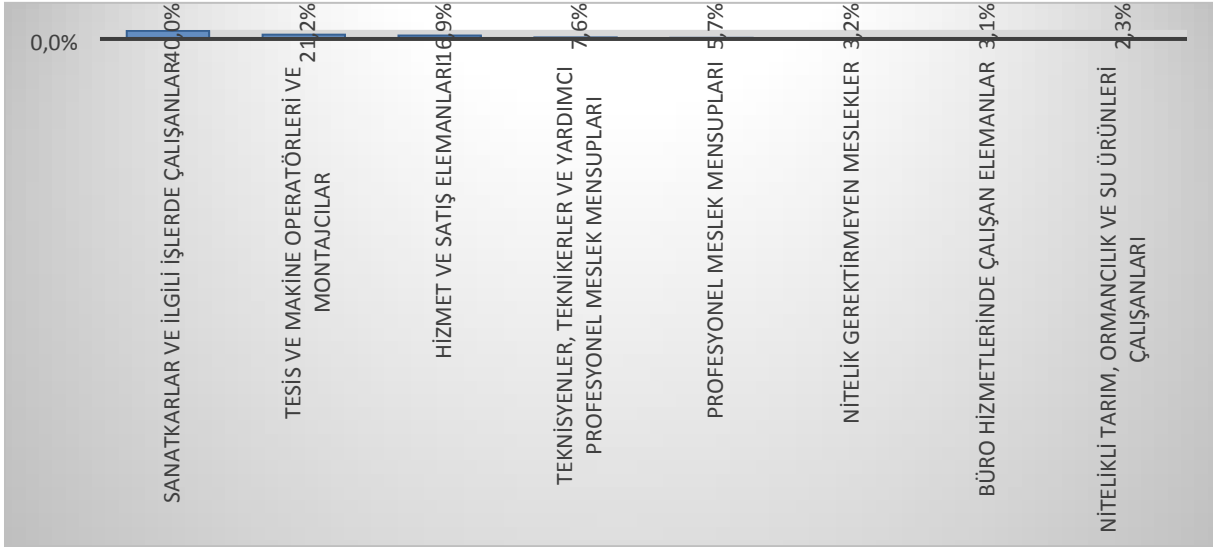
Tablo 39: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	237
İnşaat	225
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	183
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	44
Ulaştırma ve depolama	28
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	23
Madencilik ve taş ocakçılığı	12
Bilgi ve iletişim	11
Diğer hizmet faaliyetleri	11
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	10
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	9
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	8
Eğitim	6
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2
Finans ve sigorta faaliyetleri	-
Gayrimenkul faaliyetleri	-
Genel Toplam	812

Kaynak: İPA 2017

Sivas ilinde 812 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İmalat, İnşaat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu üç sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Sivas ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 79'unu oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Sivas ilinde toplam çalışanların yüzde 58'i bu sektörlerde çalışmaktadırlar.

Şekil 30: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2017

Sivas ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 324 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 40,0'ı bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de 20+ istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı en yüksek birinci sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Sivas ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu hem ülke geneli hem de Sivas ilinde eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubudur.

Tablo 40: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

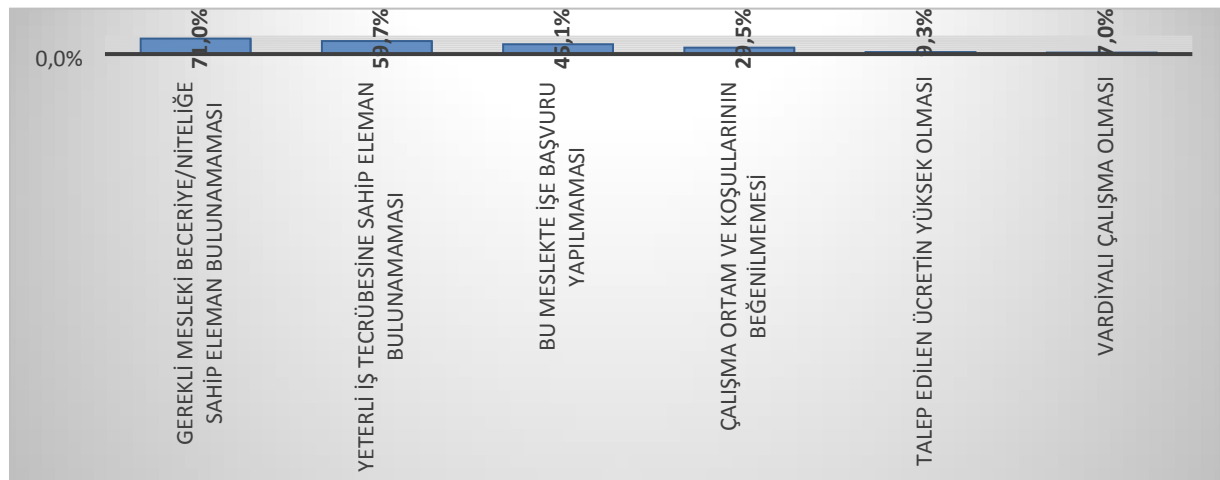
TGCM	Eleman Sayısı	Oranı
Mermer İşçisi	45	5,5%
Gaz Altı Kaynakçısı	33	4,1%
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	25	3,1%
Aşçı	25	3,0%
Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	21	2,6%
Garson (Servis Elemanı)	19	2,3%
Taş Ve Tuğla Duvarcısı/Yapı Duvarcısı	17	2,1%
İnşaat Mühendisi	16	2,0%
Alüminyum Doğramacı	16	2,0%
Pazarlamacı	16	2,0%

Kaynak: İPA 2017

Sivas ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 45 kişi ile Mermer İşçisi mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 33 kişi ile Gaz Altı Kaynakçısı i, 25 kişi ile İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Mermer İşçisi ve Gaz Altı Kaynakçısı, Aşçı, Garson (Servis Elemanı) olmak üzere toplam dört mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Sivas ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Temininde güçlük çekilen meslekler ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

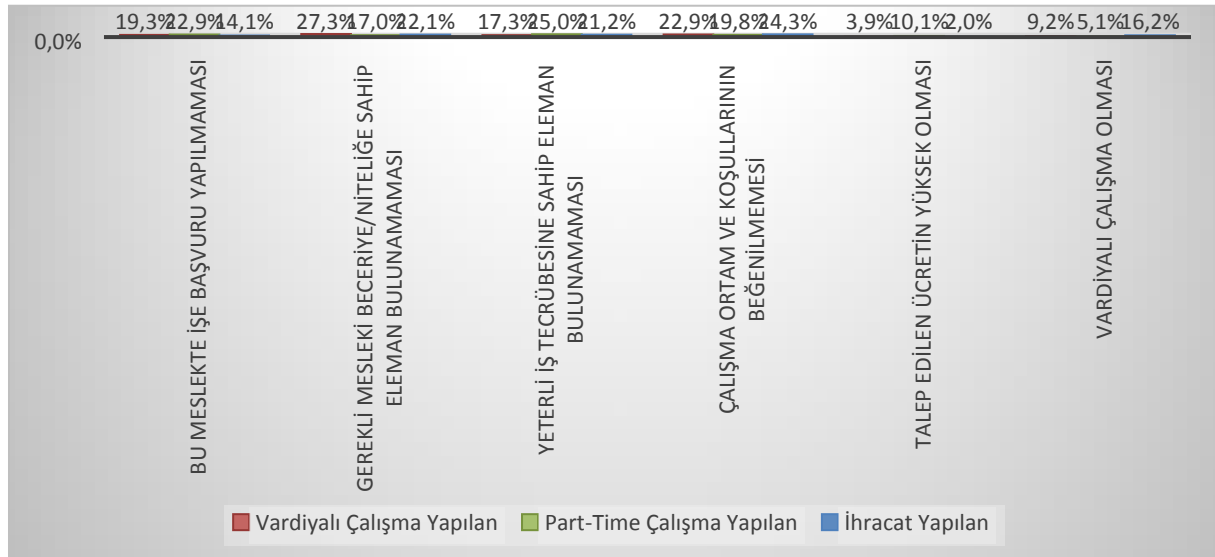
Şekil 31: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

Kaynak: İPA 2017

Sivas ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Şekil 32: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

Kaynak: İPA 2017

Sivas ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılmıştır. Part-Time Çalışanı olan işyerleri eleman temininde en çok Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedeni ile istediği personeli bulmazken, ihracat yapan firmalar yüksek oranda çalışma ortamı ve koşullarının beğenilmemesi sebebi ile eleman temininde güçlük çekmektedir. İhracat yapılan işyerlerinde talep edilen ücretin yüksek olması nedeni ile eleman temininde güçlük çekilmesi oldukça düşük çıkmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan firmalarda eleman temininde güçlük çekilme nedenlerinden en fazla gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip elemanın bulunmaması olduğu görülmektedir. Ayrıca Sivas ili hatta ülke geneli işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmelerinin aynı nedene dayanması sebebiyle, bu husus genel bir problem halini almaktadır.

Tablo 41: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

TGCM	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Vardiyalı çalışma olması	Talep edilen ücretin yüksek olması
Mermer İşçisi	20,5%	0,0%	32,0%	88,7%	79,4%	0,0%
Gaz Altı Kaynakçısı	81,8%	61,0%	39,7%	0,0%	0,0%	9,1%
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Aşçı	87,4%	62,6%	54,0%	16,8%	4,2%	8,2%
Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	81,1%	90,6%	80,8%	9,4%	0,0%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	38,8%	55,6%	38,9%	16,5%	16,6%	0,0%
Taş Ve Tuğla Duvarcısı/Yapı Duvarcısı	100,0%	87,5%	68,8%	25,0%	0,0%	0,0%
İnşaat Mühendisi	74,5%	93,5%	25,9%	42,4%	0,0%	32,1%
Alüminyum Doğramacı	69,0%	93,8%	93,8%	0,0%	0,0%	31,0%
Pazarlamacı	62,7%	68,5%	56,2%	43,7%	0,0%	24,8%

Kaynak: İPA 2017

Sivas ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Gaz Altı Kaynakçısı, Aşçı, Taş Ve Tuğla Duvarcısı/Yapı Duvarcısı mesleklerinde temininde güçlük çekilme nedenlerinin yüksek oranda Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir. Ayrıca bu mesleklerdeki bir diğer ortak özellik ise Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve Bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedenlerinin benzer olduğu, bir diğer husus olarak karşımıza çıkmaktadır. İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) mesleğinde Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi ilk sırada yer alırken, Mermer İşçisi mesleğinde de Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi önemli bir orana sahiptir. Vardiyalı çalışma olması nedeniyle temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında başta yüzde 79,4 ile Mermer İşçisi daha sonra yüzde 16,6 ile Garson (Servis Elemanı) ve yüzde 4,2 ile Aşçı mesleği gelmektedir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Sivas ilinde 2017 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2018 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,8’i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Sivas ilinde işverenlerin yüzde 24,8’i istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2’si istihdamın artacağını öngörürken Sivas’ta bu sayı 2,5 olup işverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumlu baktıkları görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde yüzde 2,5 olarak öngörürken Sivas ilinde ise ülke geneline yakın olup yüzde 3 olarak öngörülmüştür.

Tablo 42: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
İnşaat	25,8%	3,1%	48,5%	22,6%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	23,8%	2,4%	43,6%	30,2%
İmalat	28,9%	3,4%	44,4%	23,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	20,7%	6,9%	41,4%	31,0%
Ulaştırma ve depolama	25,0%		53,6%	21,4%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	13,3%		50,1%	36,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	11,9%		58,5%	29,6%
Madencilik ve taş ocaklığı	30,7%		30,7%	38,6%
Eğitim	27,3%		54,5%	18,2%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	18,2%	9,1%	36,4%	36,4%
Diğer hizmet faaliyetleri	33,3%	11,1%	44,4%	11,1%
Bilgi ve iletişim	12,5%	12,5%	37,7%	37,4%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	40,0%		20,0%	40,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	50,0%			50,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri				100,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	100,0%			
Genel Toplam	24,8%	3,0%	45,2%	27,0%

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Finans ve sigorta faaliyetleri, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ve Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörlerinde olduğu görülmektedir. Azalış bekleyen

işverenlere bakıldığında bu oranların çok yüksek oranlarda olmadığı en yüksek oranın ise yüzde 12,5 ile Bilgi ve iletişim sektörü olduğu görülmektedir. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektöründeki işyerlerinin yarısı ile Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 40'ı gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler. Burada Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe bu oranın yüzde 100 olduğu görülmektedir. Ancak bu sektörde yer alan işyeri sayısının az olması göz ardı edilememelidir.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise sektörlerin yaklaşık yüzde 45,2'i gibi yüksek oranlarda bir fıkrim yok diyerek gelecek döneme ait net bir öngörü ortaya koyamamışlardır.

Tablo 43: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Finans ve sigorta faaliyetleri	10	12,0%
İnşaat	293	7,3%
Ulaştırma ve depolama	67	6,8%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	10	6,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	202	6,3%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım	15	5,5%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	201	5,2%
Madencilik ve taş ocaklığı	36	3,3%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	15	2,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	25	2,7%
Eğitim	9	1,6%
İmalat	83	1,1%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3	0,3%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	-	-
Bilgi ve iletişim	-	-
Diğer hizmet faaliyetleri	-18	-4,7%
Genel Toplam	951	3,6%

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,2 artacağı beklenmekte olup Sivas'ta ise bu oran, yüzde 3,6 olup ülke genelinin üstündedir. En fazla istihdam artış yüzde 12 ile Finans ve sigorta faaliyetleri sektöründe beklenmektedir. Aynı şey İnşaat sektöründe de mevcuttur. İnşaat sektöründe net

istihdam değişim oranı yüzde 7,3'tür. Bir diğer husus ise Sivas ilinde en fazla çalışanı bulunan sektör olan imalat sektöründe yüzde 1,1 artış beklenmektedir.

İstihdam azalışı beklenen sektör ise Diğer hizmet faaliyetleridir. Söz konusu sektörde yüzde 4,7'lik net istihdam azalışı beklenmektedir.

Tablo 44: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri alışanları	21	30,3%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde alışanlar	402	7,6%
Büro Hizmetlerinde alışan Elemanlar	224	7,6%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	230	4,5%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	40	1,8%
Profesyonel Meslek Mensupları	27	1,4%
Hizmet Ve Satış Elemanları	32	0,8%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	-12	-0,3%
Yöneticiler	-14	-2,9%
GENEL TOPLAM	951	3,6%

Kaynak: İPA 2017

En fazla net istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 402 kişilik artış ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde alışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 21 kişilik artış ile Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri çalışanlarıdır.

alışan sayısında son sırada yer alan Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri alışanları meslek grubu net istihdam değişim oranında yüzde 30,3'lük bir oran ile ilk sırada yer almaktadır. Araştırma kapsamındaki işyeri sayısının az olması oranın yüksek çıkmasında etkili olmuştur. alışan sayısında ilk sırada yer alan Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde alışanlar ikinci sırada en fazla artış beklenen meslek grubu olmasına rağmen net istihdam değişim oranı yüzde 7,6 olarak gerçekleşmiştir. Bunun en önemli sebebi çok sayıda çalışanı olmasına rağmen bir o kadar artış beklenmemesidir.

Net istihdam azalışı beklenen Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde yüzde 0,3 ve Yöneticiler meslek grubunda yüzde 2,9'luk bir azalış beklenmektedir.

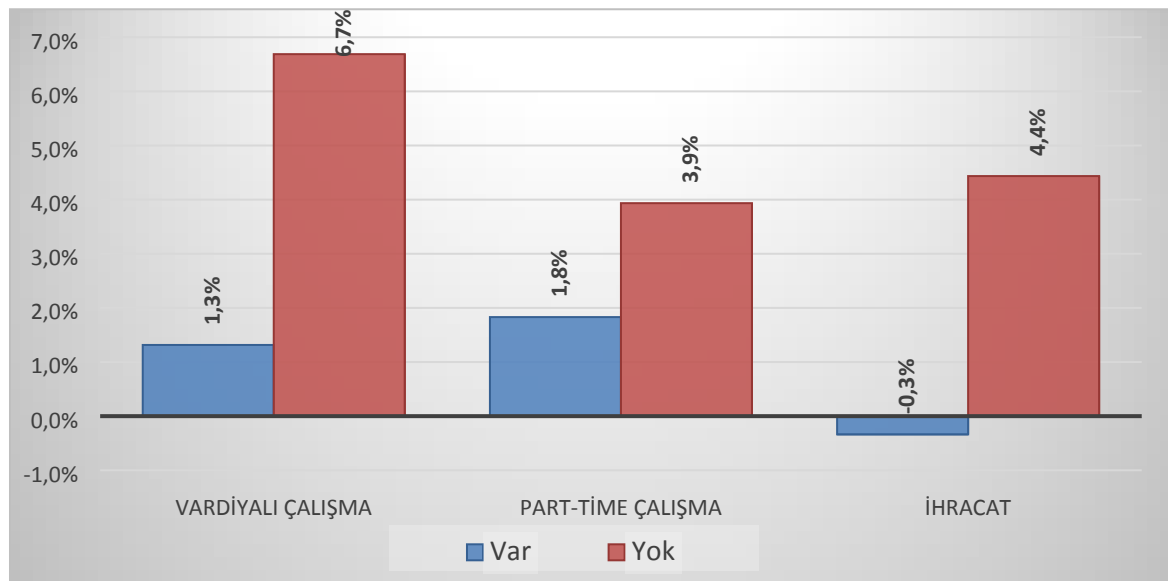
Tablo 45: En Fazla Net İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	İnşaat İşçisi
Sıvacı	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)
Satış Danışmanı	Manav
Makineci (Dikiş)	Reyon Görevlisi
İnşaat Boyacısı/Boyacı	Veri Giriş Kontrol İşletmeni
Betonarme Demircisi	Market Müdürü
Beton Ve Betonarme Kalıpcısı	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)
Taş Ve Tuğla Duvarcısı/Yapı Duvarcısı	Kasiyer
Elektrikçi (Genel)	Kasap
Garson (Servis Elemanı)	Şarküteri Ürünleri Satış Elemanı

Kaynak: İPA 2017

Sivas ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Sıvacı, Satış Danışmanı, Makineci (Dikiş) meslekleri olup, İnşaat İşçisi, Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Manav, Reyon Görevlisi mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda mesleklerin önemli ölçüde değiştiği görülmektedir. Bunun en önemli sebebi ise bu yıl ihale firmalarında ihale sürelerinin uzamasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Kaldı ki ihale firmalarının öngörülleri ile diğer firmaların öngörülleri bir tutulmamalıdır. Çünkü ihale firmalarında ihalenin gelecek dönemde alınıp alınmayacağı belli olmadığından öngörüler tamamen ihalenin kazanılma veya kaybedilme ihtimaline bağlanmıştır. Ayrıca bu yıl Toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet gösteren Marketlerde çalışanı olan mesleklerde azalma olduğu dikkat çekmektedir.

Şekil 33: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

Kaynak: İPA 2017

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında Vardiyalı çalışma, part-time, ve ihracat yapmayan işyerlerinde net istihdam değişim oranının daha fazla olduğu görülmektedir. Ayrıca bu işyerlerinde il geneline ait net istihdam değişim oranının da üzerinde olduğu görülmektedir. Sivas iline ait net istihdam değişim oranı yüzde 3,6 iken ihracat yapan işyerlerine ait net istihdam değişim oranının yüzde 0,3 oranında azaldığı görülmektedir. Bu durumda ihracat yapan işyerlerinde önümüzdeki dönemde net istihdam azalışının olduğu beklenmektedir.

SONUÇ

Sivas İşgücü Piyasası Araştırma Raporu ile 2017 yılında Sivas ilinde gerçekleştirilmiş olan Talep Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizlikleri gidermeye, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Rapordan elde edilen güncel verilere dayalı olarak mevcut durumunu ortaya koyabilmek için yapılan bu rapor ile ilin işgücü piyasasının fotoğrafı yansıtılmaya çalışılmıştır. İşgücü piyasasının arz ve talep noktasında sadece nicelik(sayısal) olarak değil nitelik(beceri, eğitim, tecrübe vs.) olarak da eşleşmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda Talep Araştırması kapsamında mevcut işyerlerinden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen meslekler de işgücünün yetişmesi ve gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının bir diğer adımı olan eğitim programları ve kursların düzenlenmesine katkı sağlanması amaçlanmıştır. Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından 2007 yılından beri tüm iller bazında işgücü talebi ve açık işler üzerine veri derlemek amacıyla çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü Piyasası Talep Araştırması bu güne kadar tüm iller itibariyle karşılaştırmaya imkân sağlayacak şekilde standartlaştırılmış bir araştırmadır ve zengin bir bilgi tabanına sahiptir.

Günümüzde teknoloji alanında yaşanan hızlı gelişmeler, uluslararası sermaye hareketleri ve ekonomik anlamda yaşanan küreselleşmenin etkileri tüketim eğilimlerini, üretim ve çalışma koşullarını, organizasyon yapılarını, üretim modellerini, eğitim ve istihdam olanaklarını etkilemekte ve değiştirmektedir. Bu değişimlerin zamanında tespit edilip piyasanın ihtiyaç duyduğu gerekli dönüşümlerin sağlanarak iş piyasasının sağlıklı bir şekilde işlemlerini sağlamak gerekmektedir. Bu noktada İşgücü Piyasası Talep Araştırması, iş piyasasının takip edilmesi ve gerekli önlemlerin zamanında alınması açısından önem arz etmektedir. İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarının ilimiz Üniversitesi akademisyenleri, öğrencileri, sivil toplum kuruluşları ve ilgili diğer tüm paydaşların hizmetine sunulması, değerlendirilmesi ve bilimsel çıktıların elde edilmesi önem arz etmektedir. İşsizlik sorununun çözümü aşamasında İŞKUR'un yanı sıra ilgili kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerinde bu sorunun çözümünde aktif olarak yer alması gerekmektedir.

Ülkemizde yıllar içerisinde tarımdan kopan işgücünün eğitim düzeyinin düşük ve vasıfsız olması iş piyasasına uyum sağlamasını güçleştirmektedir. Bu durum bir taraftan piyasada açık işler bulunurken diğer taraftan nitelikli elemanın bulunamaması sorununu ortaya çıkarmaktadır. Bunun sonucu olarak işgücünün tam kapasite ile kullanılamaması ve işgücüne katılım oranının yüzde 50 civarında kalmasına neden olmaktadır. Diğer bir deyişle Türkiye de her 2 kişiden birinin çalışmadığı ya da iş aramadığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu durumun asıl nedenine baktığımızda kadınların işgücüne katılım oranlarının yüzde 30 gibi düşük bir oranda kaldığını görmekteyiz. Kadın istihdamının

arttırılmadan hedef istihdama ulaşmak mümkün görülmemektedir. Bu noktada Aktif İstihdam Politikalarının kadın istihdamını arttırmak için etkin bir şekilde kullanılması gerekmektedir. Gerek ülke genelinde gerekse Sivas ilinde yıllar içerisinde kadınların Aktif İstihdam Politikalarından yararlanma oranlarının arttığı görülmektedir. Bu artışın genel itibariyle TYP' deki artıştan kaynaklandığını ve özel sektörde kadınların işe yerleşmesinin sınırlı kaldığını görülmektedir. Diğer taraftan işverenlerin açık işlerde yüzde 54 oranında cinsiyet tercihi belirtmemiş olması kadın istihdamının arttırılması için ciddi bir potansiyel olarak değerlendirilebilir.

İşverenler tarafından açık işi olduğu beyan edilen sektörlerin Sivas ilinin lokomotifi konumunda olan İmalat, İnşaat ile Toptan ve Perakende sektörlerinde bulunduğu görülmektedir. İmalat sektöründe faaliyet gösteren her 2 işletmeden 1'inin açık işi olduğu tespit edilmiştir. Bu noktada gerek ülke düzeyinde gerekse ilimiz düzeyinde en büyük problemlerden biri olan mesleksizlik problemi karşımıza çıkmaktadır. Nitelikli ara eleman sıkıntısı bu noktada açığa çıkmaktadır. Düzenlenecek olan mesleki eğitim kurslarında bu husus göz önüne alınarak açılacak kursların nitelikli ara eleman problemini çözecek mesleklerde açılması önem arz etmektedir.

Sivas ilinde işyerlerinde ortalama çalışan sayısının 51 olduğu görülmektedir. Diğer taraftan Sivas ili için genç işyeri sayısının fazla oluşu girişimciliğin ve yatırımların olumlu yönde ilerlemesi ve/veya yakın bir geçmişten itibaren ilin işgücü piyasasında bir hareketlenme yaşanmaya başladığı şeklinde değerlendirilebilir. Ancak diğer taraftan 25 yıl ve üzeri bir geçmişe sahip işyeri sayısının oldukça az olması da işgücü piyasasında köklü firmaların yeterince yer bulamadığı ve/veya Sivas ili işgücü piyasasında firmaların çok uzun bir geçmişinin olmadığı şeklinde bir görüntü sergilemektedir.

İlimizde işverenlerin yüzde 3,6 oranında net istihdam değişimi(NİDO) beklentisi bulunmaktadır. İşyeri Piyasası Talep Araştırması sonucunda işverenlerin istihdam beklentilerinin olumlu olması, işverenlerin gelecek dönemlerde işgücüne ihtiyaç duyacağını göstermektedir. İşverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücü talebinin ve elimizde bulunan işgücü arzının eşleştirilmesinde olumlu sonuçlar alınabilmesi, hazırlanan rapor, yapılan analiz ve değerlendirmeler doğrultusunda il düzeyinde işgücünün yetiştirilmesi için gerçekleştirilecek faaliyetler ve kurum düzeyinde oluşturulacak olan aktif istihdam politikaları ile mümkün olabilecektir.

İşverenlerin açık işlerde 42,4'ü lise altı ve 28,0 eğitim düzeyi önemli değil olarak talep edildiği görülmektedir. Diğer taraftan temininde güçlük çekilen meslekler ve gelecek dönemde ihtiyaç duyulacak meslekler içerisinde eğitim düzeyi düşük mesleklerin ağırlığının biraz daha fazla olması işgücü piyasası için önemli bir risktir. Eğitimli ve nitelikli işgücü talebinin arttırılması uzun dönemli üretken bir ekonominin önemli bir göstergesidir.

Açık işlerin karşılanma yollarında işverenlerin ilk tercihi İŞKUR, ikinci tercihi ise Kendi Çalışanlarını Aracılığıyla olmuştur. İŞKUR'un payının yüksek olmasında son yıllarda işverenlerle geliştirdiği diyalog, 6111 sayılı torba yasayla işverenlere sunulan istihdam ve teşvik paketleri, yüz yüze

gerçekleştirilen işyeri ziyaretlerinin etkisi büyüktür. Kurumumuza işverenler internet sayfamızdan (www.iskur.gov.tr) 7/24 erişebilmekte ve yapmak istedikleri işlemi internet üzerinden rahatlıkla yapabilmektedirler. Ayrıca İş ve Meslek Danışmanlarımız işverenlerin mevzuat çerçevesinde bilgilendirilmeleri ile taleplerini karşılamalarına sistemli olarak yardımcı olmaktadır.

Araştırma sonucunda her 100 işverenin 38'in de eleman temininde güçlük çektiklerini belirtmişlerdir. Temininde güçlük çekilen mesleklerin bulunamama nedenleri sıralamasın da ise işverenlerin büyük çoğunluğu fiziki ve bedensel yeterlilik ile mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulamadıklarını belirtmişlerdir. İşbaşı Eğitim Programlarından yararlanan işveren sayısı ve katılımcı sayısı sürekli artmakta ve beceri eksikliği bu programlar ile karşılanmaya çalışılmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları mevcut durum ve kısa vadeli tahmin vermektedir. Bunun yanında orta vadede işgücü piyasasının ihtiyaçlarını ortaya koyacak çalışmalar yapılmalıdır. Bu çalışmalar ile orta vadede hangi mesleklerde elemana ihtiyaç duyulacağı ve bu mesleklerde ne tür becerilerin aranacağına yönelik bilgiler üretilmelidir. Bu çalışmalar ışığında meslek liselerinde, meslek yüksekokullarında ve üniversitelerde hangi bölümlerin açılması ya da hangi bölümlerin kapatılması gerektiğine yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

İşgücü Piyasasının Talep araştırması sonuçlarına uygun olarak Yıllık İşgücü Eğitim Planı hazırlanmalı ve yıl içerisinde bu plana uygun olarak aktif işgücü yetiştirme kursları gerçekleştirilmeli ve plan dışına çıkılmamalıdır. Aksi takdirde bilimsellikten uzak kalınarak kamu kaynaklarının israf edileceği gibi il işgücü piyasasında istihdam edilebilirlik yapısı da olumsuz etkilenecektir.

EKLER

EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

2017 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 3.114 TL (üçbinyüzdört Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davranışlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerekmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No	:	
İşyerinin Yasal Unvanı	:	

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :
MAHALLE:
CADDE/SOKAK :
İÇ/DİŞ KAPISI :
TELEFON/FAKS/E-POSTA :

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : Unvanı :
Tarih : Telefonu :
E-Posta : İmza/Kaşe:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

Evet ☐

Hayır ☐ (4. Soruya geçebilirsiniz)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

(Cevapladıktan sonra 5. Soruya geçebilirsiniz)

Eleman Talebi ☐

İşbaşı Eğitim Programları ☐

Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐

Mesleki Eğitim Kursu ☐

Kısa Çalışma Ödeneği ☐

Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz.

☐ İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim.

☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere ihtiyaç duymadım.

☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum.

☐ Diğer (Belirtiniz).....

5) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐

Hayır ☐

6) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐

Hayır ☐

7) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐

Hayır ☐

(.....kişi kısmi süreli çalışmaktadır)

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

8) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

[illegible]

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

9) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

9.1) Eleman aramıyoruz.

→ 10.Soruya geçiniz.

[illegible]

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak **SIRALAYINIZ.** (1- En önemli)

****Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.**

**BÖLÜM III - 30 NİSAN 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÇALIŞAN SAYISINDA
NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER**

10) 30 Nisan 2018 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐	→	10.1'e geçiniz.
	Hayır ☐	→	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐	→	11. soruya geçiniz.
10.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibarıyla işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler			Net sayısal artış
11) 30 Nisan 2018 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet ☐	→	11.1'e geçiniz.
	Hayır ☐	→	12. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐	→	12. soruya geçiniz.
11.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibarıyla işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler			Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

12) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

12.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok.

→ 13.Soruya Geçiniz.

[illegible]

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

13) Şu anda herhangi bir istihdam teşvikinden yararlanıyor musunuz?

Evet ☐Hayır ☐

14) İşyerinizde Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Irak) işgücü istihdam etmek (çalışma iznine tabi olarak) ister misiniz?

Evet ☐Hayır ☐

15) Büyükanne ödeneğinin yaygınlaştırılmasının kadınların işgücü piyasasına girişini arttıracığını düşünüyor musunuz?

Evet ☐Hayır ☐Etkilemez ☐

16) Kıdem tazminatına ilişkin yeni bir düzenleme yapılmasını ister misiniz?

Evet ☐Hayır ☐Fikrim Yok ☐

17) Kıdem Tazminatı uygulamasının Devlet garantisindeki bir fona devredilmesi hakkındaki düşüncenizi belirtiniz.

Olumlu ☐Olumsuz ☐Fikrim Yok ☐

18) 2016 yılında getirilen doğuma bağlı izinlerin kadın istihdamını nasıl etkilediğini/etkileyeceğini belirtiniz.

Olumlu ☐Olumsuz ☐Değişmeyecek ☐

19) Sendikaların işgücü piyasasına ilişkin politikalar üretimine katkısının olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet ☐Hayır ☐

2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.

İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:

Ziyaretçinin görüşleri:

Ayrıntılı Bilgi İçin İletişim :

Hakan SARAÇ
İş ve Meslek Danışmanı
Sivas Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü
İşgücü Piyasası İzleme ve Değerlendirme Servisi
Tel: 0 346 221 25 11-136 Faks: 0 346 225 01 89
Gsm: 0546 8506505
E-posta: hakan.sarac@iskur.gov.tr

Murat AYAZ
İş ve Meslek Danışmanı
Sivas Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü
İşgücü Piyasası İzleme ve Değerlendirme Servisi
Tel: 0 346 221 25 11-272 Faks: 0 346 225 01 89
E-posta: murat.ayaz@iskur.gov.tr